ԺԹ՛ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5071 — 8/21 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1902 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 19 ՐԷՃԷՊ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5071

درعلیه‌ده غلطه‌ده ❖ آره‌ولك ❖ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կըվճարեն:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ

Տնտեսական Խորհուրդը՝ իր վերջին քանի մը նիստերուն մէջ՝ լրջօրէն զբաղեցաւ Պատրիարքարանի ելմտացոյցը հաւասարակշռելու խնդրովը, եւ պատրաստեց ծրագիր մը որ պիտի մատուցուի Քաղ. Ժողովին։ Աւելորդ ծախքերու յապաւումներ առաջարկուած են, կ'ըսուի, այդ ծրագրով. միեւնոյն ժամանակ, հասոյթներու գանձումը ապահովելու եւ փութացնելու պէտքը չեզչուած է անշուշտ։ Այդ հասոյթներուն մէջ գլխաւոր տեղը կը բռնեն, ինչպէս գիտենք, գաւառային Առաջնորդարաններուն մուգաթաները, եւ Պոլսոյ մէջ՝ իւրաքանչիւր հայ անհատի կողմէ Կեդր. Սնտուկին վճարելի փոքրիկ տուրքը։ Այս վերջինը, հինէն ի վեր, միշտ ուշադրութեան եւ խնդրոյ առարկայ դարձած է ինչպէս ձեռնհաս ժողովներուն, նոյնպէս նաեւ լրագրութեան մէջ. բայց երբեք գործնական արդիւնքի մը չէ յանգած։ Անհատ մը, Պատրիարքարանի հանդէպ իր նիւթական պարտականութիւնը ա՛յն ատեն միայն կատարելու կը յօժարի, երբ առուծախի մը, նշանախօսութեան կամ ուրիշ որ եւ է գործողութեան առթիւ հոն ներկայանայ։ Ինքնաբերաբար, առանց որ եւ է հարկեցուցիչ պատճառի պարտքերնին վճարել ուզողները այնքան քիչ են որ բացառութիւն կը կազմեն։ Զանազան միջոցներ խորհուած ու գործադրութեան փորձեր եղած են ատեն ատեն, այս անտեղութեան առաջքը առնելու համար, առանց գոհացուցիչ արդիւնքի մը։ Տնտեսական Խորհուրդը իր լաւագոյն գործերէն մէկը կատարած պիտի ըլլար, անգամ մըն ալ սեղանի վրայ դնելով այս խնդիրը՝ որուն ելք մը գտնելը շա՛տ աւելի պիտի նպաստէ Պատրիարքարանի պաշտօնէութեան ամսաթոշակներուն վճարման գործը ամուր կռուանի մը վրայ դնելու քան թէ աւելորդ նկատուած քանի մը մանր մունր ծախքերու զեղչումը։ Թէեւ այս միջոցն ալ իր մասնակի օգուտը ունենայ, բո՛ւն դարմանը առաջինին մէջն է։ Նոր բան մը ըսած չենք ըլլար՝ այս պարագան շեշտելով, բայց գէթ խոստովանած կ'ըլլանք թէ պատասխանատուութեան ու պարտականութեան բաժին մըն ալ մեր վրայ,—հանրութեան վրայ,—կը ծանրանայ՝ այդ հանգոյցը լուծելու համար։ Փոխանակ անախորժ տպաւորութիւն մը կրելու Կեդր. Սնտուկի կէս-դատարկ վիճակին վերաբերող լուրերու ընթերցումէն, եթէ իւրաքանչիւր անհատ իր պարտքը հատուցանելու նախանձախնդրութիւնը ունենայ, ո՛չ միայն կը դադրին այդ անախորժ լուրերը, այլ եւ Պատրիարքարանը թերեւս դիւրութիւն գտնէ, օրին մէկը, ամբողջ մամուլին կողմէ տարիներէ ի վեր փափաք յայտնուած երկու պաշտօններու վերահաստատման,—կրօնական ու կրթական տեսուչներուն պաշտօնները։

Այս անգամ ալ, ապահովապէս, զանց առնուած են անոնք պիւտճէին մէջէն. ու Թաղային դպրոցներու վիճակին վրայ աննպաստ հրատարակութիւններ, ուսուցչի եւ հոգաբարձութեան միջեւ անհամաձայնութիւններ կը շարունակեն զբաղեցնել Ուսումնական Խորհուրդը միօրինակ ու անընդհատ կերպով. մինչդեռ, կրթական տեսուչ մը մեծապէս պիտի զեղչէր այդ գանգատներուն քանակը, ինք անձամբ, օրը օրին, քննելով, կարգադրելով դպրոցական խնդիրները տեղւոյն վրայ, եւ կրթական ընդհանուր ուղղութեամբ զբաղելու հոգը միայն թողլով Ուսումն. Խորհուրդին որ, կրթական տեսուչի մը չգոյութեան պատճառով, ամենապզտիկ մանրամասնութիւններով իսկ զբաղելու հարկադրուած կը գտնէ ինքզինքը։ Ու իր այս կացութիւնը առիթ կու տայ շատ անգամ որ իր հեղինակութիւնը, իր prestigeը տկարանայ։

Թէ կրօնական տեսուչ մըն ալ ի՛նչ բաժին պիտի ունենար մեր մատղաշ սերունդին դաստիարակութեան գործին մէջ, այնչափ անգամ յեղյեղուած ու ակներեւ է, որ չարժեր կրկնել։

Բոլոր ասոնց կատարումը՝ Պատրիարքարանի ելմտացոյցէն կախում ունի, — ոչ թէ թուղթի վրայ պատրաստուած ելմտացոյցէն՝ այլ իրականէն, — ա՛ն որ չի հաւասարակշռուիր այս պահուս, եւ չի բաւեր իսկ Պատրիարքարանի աշխատաւոր պաշտօնեաներուն թոշակները վճարելու։

Պատրիարք, Վարչութիւն, Տնտեսական Խորհուրդ, Դիւանապետներէ կազմուած Մասնախումբ, ամէնքն ալ կը խորհին, կը տքնին ելեւմուտքին հաւասարակշռութեան, որ չի գոյանար ու դժուար է որ գոյանայ՝ մինչեւ որ անհատական տուրքերու գանձումը — նոյն իսկ զեղչեալ վիճակի մէջ, որ է՛ն լաւ միջոցն է — փութացնելու գործնական միջոց մը չի գտնուի Պատրիարքարանի կողմէ, ու այդ վճարմանց համար ինքնաբեր սիրայօժարութիւն մը ցոյց չի տրուի հասարակութեան կողմէ։ Այս փոխադարձութենէն դուրս պէտք չէ փնտռել դարմանը։

Տ. Ս.

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

Միլանի կարտինալ-արքեպիսկոպոսը.—Ֆրանչիսկեանց հիմնադրին տարեդարձը.—Ֆրանց-Եօսէֆ կայսեր անուան տօնադարձը.— Քոլէրան:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 26 սեպտ.

Անցեալ շաբաթ օր, սեպտ. 21, քաղաքիս կաթոլիկ հասարակութիւնը ոգեւորուած էր եւ, իրիկուան պահուն, խուռն բազմութիւն մը ամէն ամէն ազգէ, լեցուած էր Պապ-իւլ-Խալիլ պարսպադրանէն մինչեւ Ս. Յարութիւն տանող ճամբուն վրայ։ Միլան քաղաքի կարտինալ-արքեպիսկոպոս մոնսէնեոր Անտրէա Ֆէրրարի՝ երկու հարիւր երեսուն Իտալացի ուխտաւորական խմբով մը մեծաշուք պիտի մտնէր քաղաքս եւ ուղղակի Ս. Յարութեան տաճարը երթալով պիտի ընէր իր հանդիսաւոր ուխտն ու երկրպագութիւնը Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ։

Մոնսէնեորը 20 օր առաջ Իտալիայէն Հայֆայի նաւահանգիստն էր եկած եւ քաղաքին կաթոլիկ հաստատութիւններն աչքէ անցընելէ ետքը՝ շրջած էր ամբողջ Գալիլեայի գաւառը ու Նազարեթի ճամբով՝ Երուսաղէմէն երեք քառորդ ժամ հեռու գիւղ մը հասած էր, շաբաթ օր, կէս օրէն ետքը, ժամը 2 3/4ին (Ը. Ե.)։ Հո՛ն, գիւղին մօտ, գեղեցիկ դաշտավայրի մը վրայ, կը կանգնէին երկու վրաններ՝ զորս կանխաւ պատրաստել տուած էր քաղաքիս իտալական ընդհանուր հիւպատոսը։

Մոնսէնեորը՝ որ ձիու վրայ էր իր ճամբորդի զգեստներովը՝ սեւ սքեմով ու կարմիր գօտիով, իր փոխլից վիճակին մէջ մտաւ վրաններէն մէկը ու ձիէն. հագաւ իր կարտինալական ծիրանեփառ զգեստները գլխէն մինչեւ ոտքը, վրան առաւ երկայնատուտն պարեգօտը ու մտաւ երկրորդ վրանը, ուր դիմաւորեցին զինքը՝ քաղաքիս կառավարիչ պէյի կողմէ՝ Թարգման Պէշարէ էֆէնտի, ոստիկան-ընդապետ պէյը 12 ժանտարմաներով, կաթոլիկ հիւպատոսներու թարգմանները, քաղաքապետութեան նախագահը ու միաբանութեանց ներկայացուցիչներ։

Ժամը երեքը քառորդ անցեր էր երբ մոնսէնեոր կարտինալը մեկնեցաւ վրանէն իր հետեւորդներովը եւ 4 1/2ին հասաւ Պապ-իւլ-Խալիլ, ուր իջնելով կառքէն՝ կազմուեցաւ շքադիր հանդիսաւոր թափօրը։

Ս. Յարութեան ճամբուն վրայ, ի պատիւ մոնսէնեորին, շարուած էին երկուստեք հրացանակիր զօրքեր՝ բարեւի կեցած։ Թափօրին առջեւէն կը ծածանէր իտալական դրօշը ու կը բարձրանար խաչը, հոգեւոր երգեր կը թնդացնէին քաղաքը. տիրող բազմութիւնը ա՛նչափ էր։

Ս. Յարութեան Տաճարի գաւիթին մէջ, պատանատեղւոյն առջեւ, Տ. Անտրէա Ֆէրրարի դիմաւորուեցաւ տեղւոյս լատին Պատրիարքէն իր օժանդակ եպիսկոպոսով՝ երկուքն ալ զգեստաւորուած՝ բայց առանց գաւազանի. ասոնք խոնարհաբար համբուրեցին մոնսէնեոր-կարտինալին աջը։

Հո՛ն զգեստաւորեցին նաեւ իրենց ծիրանափառ պատուական հիւրը ոսկեհուռ զգեստներով եւ առաջնորդեցին Պատանատեղին, ո՛ւր, ծնգան վրայ, իր ուխտն ու երկրպագութիւնն ընելէ ետքը՝ առաջնորդութեամբ թափօրին, ուղղուեցաւ Ս. Գերեզմանը՝ որուն շուրջը պատկառանօք կեցած էին քաղաքիս բոլոր կաթոլիկ պետութեանց հիւպատոսները իրենց շքազգեստներով. անոնք ծնգան վրայ գալով համբուրեցին մոնսէնեորին աջը։

Հոն, փառաւոր աթոռի մը վրայ բազմած, կարտինալ-արքեպիսկոպոսը ունկնդրեց պերճախօս քարոզի մը՝ զոր իտալերէն լեզուով արտասանեց Ֆրանչիսկեանց յարգելի կուստոսը՝ ջերմագինս շնորհաւորելով Ն. Սրբազնութեան՝ կարտինալ-արքեպիսկոպոսին շնորհալից օրհնաբեր գալուստը, որ նշանակալից յիշատակ մը կը թողու Ս. Տեղեաց մէջ եւ Ֆրանչիսկեանց միաբանութեան, որ երկնային նախախնամական զուգադիպութեամբ մը, մեծահանդէս կը տօնէ՝ իր հիմնադրին՝ Ս. Ֆրանչիսկոսի տարեդարձը, նոյն օրուան մէջ։

Այս քարոզը՝ որ գրեթէ կէս ժամ տեւեց, աւարտելէ ետքը, Տ. Անտրէա Ֆէրրարի խօսք առնելով, հակառակ իր վաթսունի մօտ ծերունեան հասակին ու ճամբու յոգնութեանը, եռանդուն ատենաբանութեամբ մը եւ իտալական ներդաշնակ շեշտերով՝ նախ՝ անհուն շնորհակալութիւն յայտնեց Ֆրանչիսկեան Միաբանութեան կողմէ իրեն եղած փառաւոր ընդունելութեանը զոր երբեք չպիտի մոռնայ. գովեց անոր դարաւոր եւ անձնանձիր աշխատութիւնները ի պայծառութիւն Ս. Տեղեաց. յարատեւութիւն մաղթեց ու քաջալերեց։ Դարձնելով իր խօսքը Ս. Ֆրանչիսկոսի վրայ, համառօտիւ, անոր ներբողեանն ըրաւ եւ օրհնութիւնը հայցեց նոյն միաբանութեան վրայ։ Տ. Անտրէա շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ լատին Պատրիարքին, հիւպատոսական մարմնոյն եւ բոլոր կաթոլիկ համայնքին կողմէ իր գտած սիրալիր ընդունելութեան մասին։ Գովեց Օսմ. Պետութիւնը՝ որուն խնամքներուն ներքեւ Ս. Տեղիքը կը պայծառանան. երկար կեանք մաղթեց Օգոստ. Սուլթան Ապտ-իւլ Համիտ Բ. Կայսեր։ Իր մասնաւոր շնորհակալութիւնն յայտնեց քաղաքիս կառավարիչ պէյին՝ իրեն ընծայուած պատիւներուն համար։ Յետոյ, Մոնսէնեորը՝ Ս. Տեղեաց իր այցելութեան շարժառիթը բացատրելով—«Կը լսենք ու կը կարդանք — ըսաւ — որ ամէն տարի, կաթոլիկ աշխարհի ամէն կողմերէն, ուխտաւորական խումբեր գունդագունդ կը դիմեն Ս. Քաղաքը, փափաքեցայ որ այսպիսի նուիրական հանդէս մըն ալ ես կազմեմ (inauguration d'un pélerinage) եւ ահա՛ 230 ջերմեռանդ ուխտաւորներու հետ իմ ուխտս, այսօր, Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին առջեւ դնելու ցնծութիւն ունիմ։ Յուսալից եմ որ—աւելցուց Մոնսէնեորը—այս ուխտագնացութիւնը, եթէ ոչ ամէն տարի, գէթ մէկ երկու տարին անգամ մը շարունակուի ի փառս Ս. Տեղեաց։ Այս խօսքերէն վերջը, Տ. Անտրէա Ֆէրրարի ընդհ. կաթոլիկ հասարակութեան հաղորդեց Ս. Պապին ողջոյններն ու օրհնութիւնները. Ն. Սրբութիւնը—ըսաւ—մասնաւորապէս խնդրեց ինձմէ որ իր սրտագին ողջոյններն ալ խառնելով ձերինին հետ, դնեմ յՈտս Գերեզմանին Փրկչին։ Այս խօսքին վրայ Սրբեպիսկոպոսն ու իրեն հետ բոլոր ներկաները ծնկան վրայ գալով, աղօթքի մրմունջներով լեցուցին Ս. Յարութեան Տաճարը եւ հանդէսը վերջացաւ գրեթէ 6ին մօտ (Ը. Ե.)

Մոնսէնեորը, ինչպէս ըսինք—55–60 տարեկան, անմօրուս, նիհար կազմով բայց առոյգ անձնաւորութիւն մըն է. իր պըտըտած միջոցին՝ կարտինալական քղանցքը կը բռնայ քահանայ մը եւ ինքը լատինաձեւ կը խաչակնքէ ժողովրդեան վրայ՝ ի նշան ողջունի։

Ն. Գերապատուութեան ընկերացած է Ս. Պապին անձնական քարտուղար քահանան եւ ուխտաւոր մեծահարուստ Տիկին մը մանկամարդ՝ որ ուխտաւորական խըմբին մէջ կը փայլէր իր անզուգական գեղովն ու նոճի հասակովը։

Ս. Յարութեան տաճարէն ելլելով, մոնսէնեորը՝ հիւպատոսներու հետեւորդութեամբ, գնաց Լատինաց Պատրիարքարանը՝ ո՛ւր ընդունելութիւններ եղան։ Կիրակի օրը քաղաքիս Վսեմ. Կառավարիչը՝ իր այցելութեամբ, պատուեց Մոնսէնեորը՝ որ անմիջապէս փոխադարձ այցելութիւն տալ փութաց Ն. Վսեմութեան՝ իր յատուկ բնակարանին մէջ։

Նոյն կիրակի առտուն հանդիսաւոր ձայնաւոր Պատարագ մատոյց Տ. Անտրէա Ֆէրրարի Յարութեան Տաճարին մէջ, ինչպէս երեքշաբթի օրն ալ՝ Գեթսեմանի Լատինաց մատրան մէջ։ Պիտի պատարագէ նաեւ Ս. Ծննդեան Այրին մէջ եւ պիտի այցելէ Երուսաղէմի բոլոր նշանակալից վայրերը։

Երեքշաբթի օր, իրիկուան ժամերգութեան ատեն, մեր Ս. Յակոբայ Տաճարն ալ այցելելով, ուխտ ըրաւ Ս. Գլխադրին եւ յետոյ գնաց Ս. Փրկչին։

Տ. Ֆէրրարի, Լատինաց Պատրիարքարանը կը մնայ իբրեւ հիւր եւ պիտի մեկնի վաղայաջորդ օրը, շաբաթ, դէպի Էմմաուս, ուր պիտի նուիրագործէ Ֆրանչիսկեանց ընդարձակ ու վերանորոգած եկեղեցին եւ յետոյ վերադառնալով Հայֆա՝ պիտի երթայ իր պաշտօնավայրը՝ Միլան։

—Մեծահանդէս տօնեցին, այս տարի Ֆրանչիսկեանները, իրենց բագոսնին՝ Ս. Ֆրանչիսկոսի տարեդարձը, հանդիսաւոր Պատարագներով, թափօրներով եւ գիշերային լուսավառութեամբ, որ աւելի մեծ փայլ մը ստացաւ կարտինալական ներկայութեամբ։ Նոյն օրը կատարուեցաւ նաեւ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսեր Ֆրանց Եօսէֆի անուան տօնադարձին առթիւ եկեղեցական հանդէս եւ կարդացուեցաւ գոհաբանական աղօթք մը, որուն ներկայ էին կաթոլիկ Պետութեանց հիւպատոսները իրենց համազգեստներով, ինչպէս նաեւ հայազգի Պ. Յարութիւն Բասգալ՝ Յոպպէի աւստրիական հիւպատոսը՝ որ ի բացակայութեան տեղւոյս հիւպատոսին՝ փոխանորդաբար կը վարէ. անոր պաշտօնը։ Պ. Յարութիւն, նոյն օրը, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ պետութեան ներկայացուցիչն էր հիւպատոսարանի թարգման եւ աւստրիական թղթատարութեան տնօրէն Պ. Յարութիւն Թորոսեանի հետ։

—Քոլէրան ինչպէս կ'երեւի, մեղմանալու վրայ է Եգիպտոսի մէջ թէպէտ քարանթինաները կը շարունակեն, որոնք եւ պատճառ կ'ըլլան քաղաքիս առեւտրական գործերուն դանդաղ ընթացքին եւ թըղթաբեր նաւերուն յապաղմանը։ Իսկ Երուսաղէմի մէջ բնաւ հիւանդութիւն չկայ բաց ի ատեն ատեն պատահած թիֆոյէն, որ հակառակ եղանակին, տիրող ջերմութեան ու մարդկային անըզգուշութեան տխուր հետեւանքն է։

Վ. ՐՈՑՐ

Սակարանին մէջ փոքրակազմ պարոն մը զոյգ մը ապտակ կ'ընդունի յաղթամարմին մարդէ մը.

—Լրջօրէ՞ն կ'ընէք այս կատակը։

—Այո՛, շատ լրջօրէն։

—Արդ, ձեզի կը յայտարարեմ որ այդ կարգի կատակներէն բնաւ չեմ ախորժիր։

* * *

Թատրոնի մը փուայէին մէջ.

—Ո՛հ, պարո՛ն, կ'ըսէ դերասանուհի մը, սէրը ընդարձակ բանաստեղծութիւն մըն է, մինչ քմահաճոյքը...

—Քմահաճո՞յքը, կը հարցնէ պարոնը։

—Քառեակ մը։

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ՔՐՈՆԻԿ

ՊՕՂՈՍ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐԻ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

(Շար. և էկլի թիւէն եւ վերջ)

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ, 7 Հոկտ.

Բարթող պէյ դրամի գերին չէ. ըլլայ իր անձնական հաճոյքին, ըլլայ իր տունին ու զաւակներուն՝ առատապէս կը ծախէ։ Երբ Թաղական Խորհուրդին մէջ առնուեցաւ, մէկանց քանի մը հարիւր ոսկիի նուիրատուութիւն մը ըրաւ եկեղեցիին, դպրոցին ու աղքատներուն։ Գիտնալով այս կարգի մարդոց փառասիրական ձըգտումները, իրեն պէտք եղած գովեստները տուինք լրագրական հրապարակի վրայ, գովեստներ՝ որոնց միակ նպատակն էր այդ անձին մինչեւ վերջին ժամանակներս փակուած քսակը բանալ տալ եւ մեր բարեգործական ու կրթական հաստատութիւնները ըստ կարելւոյն լայն շրջանակի մը մէջ նպաստաւորել։ Սակայն Բարթող պէյի փառասիրութիւնը, կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ, վտանգաւոր հանգամանք մը առնել սկսաւ։ Փոխ-Ատենապետի տիտղոսը իրեն պզտիկ գալ սկսաւ, կը փափաքէր Պօղոս փաշա Նուպարի աթոռը ձեռք ձգել։

Թաղային խնդիրներու խառնակիչները որոնցմէ Պօղոս փաշա Նուպար զզուելով երես դարձուցած էր, մօտէն գիտակ Բարթող պէյի ձգտումներուն, եւ տղրուկ հակառակորդներ փաշային, անմիջապէս շատ աղուոր կերպով շահագործել սկսան Բարթող պէյի տկար կողմերը։

Եռանդուն Պոլսեցի, տեղացի Հայ մը ձեռք ձգեցին որ Բարթող պէյի ամուրիութեան ընկերներէն է եւ յիշեալ միտքին վրայ գերակշիռ ազդեցութիւն ունի։ Եթէ կայ մարդ մը ամենէն աւելի անհմուտ հանրային կեանքի, ընդհ. կերպով վերին աստիճանի տգէտ, այդ ալ մեր վերոյիշեալ մարդն է, որ անմխիքաճելի խանութ մը ունի քաղաքին մէջ։ Խառնակիչներէն չորսը գլխերնին կը խորհըրդակցէին եւ յաջորդ օրը իրենցմէ ամենէն աներեսը կ'երթար Պոլսեցիին խանութը, զանի ամէն տեսակ չողոքորթութիւններով կը գգուէր, միտքը ամէն տեսակ սուտերով կը գրգռէր ու կը զրկէր Բարթող պէյի վրայ։ Իրենց ծրագիրը հետեւեալն էր. իրենք Պատրիարքարանի մօտ ձեռնարկներ կ'ընէին՝ նոր ընտրութեան հրահանգ բերելու եւ վստահ էին թէ պիտի յաջողէին։ Այն ատեն ամէն ճիգ ի գործ պիտի դնէին փաշային մէկ քուէ իսկ առնել չտալ եւ բոլոր քուէները Բարթող պէյի անձին շուրջը միացնել։ Սակայն ասոր համար դրամական զոհողութիւններ պէտք էին զորս պէյը պիտի ընէր։ Բարթող պէյ ամէն ինչ խոստացաւ։ Մինչեւ իսկ, յիշեալ անձերու թելադրութեամբ, Պոլսոյ քանի մը հաստատութիւններուն դրամական զոհողութիւններ ալ ըրաւ, որպէս զի Պատրիարքարանի մէջ ժողովրդականութիւն շահի։ Իրեն հասկցուցին թէ քանի որ դրամ կը ծախսէր՝ կարող էր ուզածը ընել եւ իր պաշտօնակիցները արհամարհել։ Բարթող պէյ հաւատաց ասոր եւ սկսաւ ժողովէն անկախ եւ առանց պաշտօնակիցներուն հաւանութեան ու գիտութեան՝ կարգ մը ելմտական ու կրթական խիստ անհեթեթ տնօրինութիւններ ընել, որոնց մէկ ամփոփումը պիտի տեսնենք վարը։ Իր պաշտօնակիցները բողոքեցին, ամենադոյզն կարեւորութիւն անգամ չի տուաւ. կատարեալ դիկտատոր մը դարձաւ եւ անխտիր իր պաշտօնակիցները նախատելու ելաւ։ Անոնցմէ ոմանք Պօղոս փաշային բողոքեցին. Պօղոս փաշա բացատրութիւն պահանջեց. Բարթող պէյ զգացուց Պօղոս փաշային թէ իր միջամտութեանը պէտք չունէր։ Ասոր վրայ փաշան դառնացած սրտով իր հրաժարականը ղրկեց։ Բոլոր այս տարօրինակ անցքերու միջոցին Սրբազան Առաջնորդը միշտ «բարձրէն եւ հեռուէն դիտելու զբաղած է...»

* *

Բարթող պէյի պաշտօնավարութեան միջոցները կը բաժնուին երկքի՝ Նիւթական Կրթական եւ Բարեգործական։

Նիւթական. — Թուականէս քանի մը տարի առաջ Պօղոս փաշա Նուպար, որ առաջնակարգ ելմտագէտ մըն է, ի հաշիւ եկեղեցիի սնտուկին կարգ մը արժեթըղթեր գնած էր շատ աժան գիներով, իր անձնական պատասխանատուութեան տակ՝ եկեղեցիի սնտուկին 4-5000 ոսկի վաստկցնելու չափուած ձեռնուած շահադրութեամբ, զի ինքը այդ արժեթղթերը ներկայացնող Անանուն ընկերութեանց անդամներէն ալ վարչական Խորհուրդներուն անդամ եւ մէկ քանիին նախագահն է։ Ասոնց մէջ ամենէն աւելի մեծ ապագայ խոստացող մասնաւորապէս երկու թղթեր կային — Դահիրիի Ջուրի Ընկերութեան եւ Տայրա Սանիէի անանուն Ընկերութեան արժեթղթերը։

Բարթող պէյ Թուէս քանի մը ամիս առաջ, առանց իր պաշտօնակիցներուն գիտութեան ու հաւանութեան՝ ճշդիւ այդ երկու թուղթերը ծախել կուտայ։ Վաճառման թուականէն մինչեւ այսօր գինը ա՛յն աստիճան վրայ դրած են որ այդ վաճառումէն հազար ոսկիի կորուստ մը ունեցած է եկեղեցիին սնտուկը։ Պօղոս փաշա անցեալները միամտաբար Բարթող պէյին գրած էր որ չըլլայ թէ այդ թղթերուն դպչին, զի տակաւին անոնց գները շատ պիտի աւելնան եւ յոյժ պատուաւոր շահ մը պիտի գոյանայ անոնց վրայ եւ կը յարէր որ եթէ դրամի պէտք ունին, պատրաստ էր անմիջապէս բաց վարկ մը շնորհել իրենց։ Խեղճ մարդը, ո՛չ ալ իր միւս պաշտօնակիցները գիտէին թէ թղթերը շատոնց արդէն ծախուած էին...

Ահաւասիկ մարդ մը որ մէկ կողմէն քանի մը հարիւր ոսկի կը նուիրէ եւ անդին քանի մը հազար ոսկիի վնասի պատճառ կ'ըլլայ...

Կրթական վնասներ. — Վարժարաններու միակ հոգաբարձուն, համակրելի դոկտոր Տիար Տիգրան Կամսարականն էր։ Ի վերջոյ իր իսկ առաջարկութեամբ՝ իրեն օժանդակ տրուեցան երեք անձեր երիտասարդներ, Տեարք Տօքթ. Զօրեան, Գէորգ Իփէքեան եւ Լեւոն Պէրպէրեան։ Ասոնք իրենց պաշտօնը շարունակեցին մինչեւ խնամակալութեան կազմութիւնը, որոնք յետոյ հարկ զատեցին հրաժարիլ։ Բայց Պօղոս փաշա Նուպար այնքան գոհ էր վարժարանին վիճակէն եւ հոգաբարձութեան բարւոք պաշտօնավարութենէն որ Տիար Կամսարականէն ջերմապէս խնդրեց պաշտօնի վրայ մնալ եւ իր պաշտօնակիցներն ալ համոզել որ չհրաժարին։ Ասոնցմէ միայն Տիար Գէորգ Իփէքեան հաճութիւն տուաւ, իսկ միւսները քաշուեցան։ Այս միջոցին Տիար Տիգրան Կամսարական Եւրոպա ուղեւորեցաւ։ —Խառնակիչները օգտուելով հոգաբարձութեան անկատար կազմութենէն, առաջարկեցին Պոլսեցիին որ ինքզինքը դպրոցի հոգաբարձութեան [illegible] ներկայացնէ։ Դիւրին գործ. իրիկուն մը, Բաքին խանութը Պոլսեցին Բարթող պէյին կը հանդիպի եւ ինքզինքը հոգաբարձու կ'առաջարկէ ու իրեն ընկեր կ'ուզէ Տիար Կարապետ Տէրվիշեան, դերձակ մը։ Ժողովին յաջորդ նիստին Բարթող պէյ կը յայտարարէ թէ Պոլսեցին հոգաբարձու ըրած է. պաշտօնակիցները իրարու երես կը նային. կարելի չըլլար այս մարդը համոզել թէ Պոլսեցին հոգաբարձութիւն չի կրնար ընել։ Բայց բաղխումի մը առաջքն առնելու համար՝ կը հարկադրուին համակերպիլ, իրենց կողմէն իբրեւ մեղմացուցիչ պարագայ առաջարկելով իրենց անդամակիցներէն Տիար Գառնիկ Զպուքճեանի ալ հոգաբարձու նշանակուիլը, զի Տիար Զպուքճեան դպրոցի լեզուէ բաւականին հասկցող բարեկիրթ երիտասարդ մըն է։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (41)

ԹՕԼ-ՎԻՔԹՕՐ-ՄԱՐԿԻՒԹ

ՆԻՍԻ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

ԺԹ

Մեկնումի լուրը զարմանքի մէջ ձգած էին երկու սպասուհիները, որոնք ասդին անդին կը վազվռտէին։ Տիկին Բալաֆաթէս մեկնումի լուրը առածին պէս՝ կասկածոտ ու դժգոհ դէմքով մը ներս մտաւ սենեակէն։

Ժաքի պէս վարձակալներ ամարանոցին վարկը կը կորսէին։ Տիկին Բալաֆաթէսի ցաւը սա էր որ Ժաք գինով վիճակի մէջ գըտած էր Աքուաեօթ ամերիկացին եւ անոր կողմէ յարձակում կրած։ Նաեւ զրոյց կը շրջէր թէ Թալէվ դերկոմը առեւանգած էր Ռօզը։

—Պարոն, ըսաւ տիկին Բալաֆաթէս, հաճութեամբ կը տեսնեմ որ ապաքինած էք։ Ինծի իմացուցին թէ կը մեկնիք ընդհուպ։ Հետեւաբար, երախտապարտ պիտի ըլլամ, եթէ հաճիք վճարել երկրորդ ամսականը, որ ամբողջապէս կը պարտիք ինծի, մեր կնքած պայմանագրութեան համաձայն։ Ահաւասիկ ընկալագիրը։

—Շատ լաւ, տիկին, ըսաւ Ժաք չորութեամբ։ Ասոր վրայ կը խօսինք յետոյ։

—Իմ պարտքս է թող չտալ որ ձեզի մեկնելու հասկէ, հաշիւնիդ չկարգադրած։

Տիկին Բալաֆաթէս հեղինակաւոր շեշտ մը առնելով ըսաւ.

—Սեղանի սպասները հանեցէք եւ ճաշասրահի սեղանին վրայ դրէք, որպէս զի քննեմ զանոնք։

—Կը վախնա՞ք որ երկվեցեակ մը պնակ կը կլլեմ, պատասխանեց Ժաք ծաղրական շեշտով։

—Պարոն, յախճապակիէ սպասները չեն կլլուիր, բայց կարելի է զանոնք ճաթեցնել, որով չի գործածուիր ալ եւս։ Այն ատեն եղած վնասներուն գինը վճարելու պարտաւոր է վարձակալը։

Տիկին Բալաֆաթէս դէպի ճաշասրահ ուղղուեցաւ. Ժաք եւ Լիզ անոր նայեցան ապշահար։ Ամարանոցին տիրուհին ձեռքը առաւ ապուրի պնակ մը եւ իր մատերը յամրօրէն պտտցուց անոր վրայ։

—Երկու տեղէ ճաթած է ըսաւ տիկին Բալաֆաթէս. պէտք է նոր մը դնել ասոր տեղ։

Ու այսպէս խնամով աչքէ անցուց սեղանի բոլոր սպասները, որոնք հասոյթի լաւ աղբիւր մըն էին իրեն համար։ Երբ նոր վարձակալ մը գար, տուած սպասները քննութենէ չէր անցըներ, որպէս զի մեկնած ատեն շահագործէ զայն, սպասներուն բոլոր ճաթրտուքները ու կոտրտուքները երեւան հանելու համար։ Հին սպասները իբր նոր կլլեցնել կ'ուզէր իր վարձակալներուն, դրամ քաշելու համար անոնցմէ։ Սակայն այս անգամ տիկին Բալաֆաթէս յուսախաբ եղաւ։

—Ըսէք, տօքթ. Լըվընէն, պէ՞տք է վճարեմ, հարցուց Ժաք։

Տիկին Բալաֆաթէս նայուածք մը ձգեց բժշկին վրայ։

—Սովորութիւնը այն է որ կը վճարուի, պատասխանեց բժիշկը, բայց կոտրած սպասները ձեզի կը վերաբերին։

—Ով որ կը վճարէ դաւաթներուն գինը, կրնայ կոտրել զանոնք, ըսաւ Ժաք։

Ու Ժաք սկսաւ գաւազանի հարուածով ջախջախել յախճապակիէ բոլոր սպասները, որոնց կտորները աջ ու ձախ թռան, ի մեծ ապշութիւն եւ բարկութիւն տիկին Բալաֆաթէսի, որ կը հծծէր, տեսնելով իր սպասներուն խորտակումը. տրուած իւրաքանչիւր հարուած կարծես սրտին կ'իջնէր։

—Ա՜հ, Աստուած իմ, ա՜հ Յիսուս, քսանըհինգ տարիէ ի վեր, առաջին անգամն է որ այսօրինակ բան մը կը պատահի։

—Հիմա պատրաստեցէք ձեր հաշուեցուցակը, ըսաւ Ժաք սփոփուած։

Ժաք դուրս ելաւ ճաշասրահէն, ընկերակցութեամբ Լիզի եւ տօքթ. Լըվընէնի, որ սանդուխին վրայ, ըսաւ.

—Ալ եւս ո եւ է անպատեհութիւն չեմ տեսներ ձեզի յայտնելու թէ անցեալ տարի թոքախտաւոր մը մեռած է ձեր բնակած յարկին մէջ, բայց ապահով եղէք, հականեխուեցաւ խնամով, յարեց տօքթ. Լըվընէն չարաճճի ժպիտով մը։

Այս յայտնութեան վրայ՝ Ժաքի բարկութիւնը իր գագաթնակէտին հասաւ։ Այդ պահուն, Աննունծիաթա անոր ետեւէն վազելով, հաշուեցուցակներու տրցակ մը յանձնեց Ժաքի ու շնչասպառ ըսաւ.

—Պարո՛ն, ահասիկ հայթայթիչներուն հաշուեցուցակները։ Անոնցմէ ոմանք բարկացան։ Պարոնը նորէ՞ն պիտի գայ։

—Ինչո՞ւ կը հարցնես։

—Մարիա կ'ըսէ որ կ'ուզէ պարոնին հետ խօսիլ, իր ըրած կարգ մը ծախքերուն համար. մնաց որ մեր ամսականներն ալ չեն վճարուած։

—Այո՛ այո՛, ըսաւ Ժաք, բոլորովին տաղտկացած։

Ժաք քանիցս պրպտած էր գրպանները։ Հազիւ վաթսուն ֆրանք ունէր երեք հազար ֆրանքի փոխարէն։

—Ես չեմ խօսիր իմ այցելիներուս վրայ, ըսաւ տօքթ. Լըվընէն։ Ո՞ւր պիտի տեսնեմ ձեզ, սիրելի հիւանդս։

—Բայց իմ բնակարանս։

—Ըսել է միշտ կը յուսաք ժամը երկուքին ու կէսին մեկնիլ։

—Այո՛, պատասխանեց Ժաք մտախոհութեամբ, որովհետեւ ի՛նչ ընելիքին վրայ կը մտածէր։

(Շարունակելի)

Իւ սակայն Տիար Գէորգ Իփէքեան անմիջապէս գործէ կը քաշուի՝ երբ կ'իմանայ Նաւանիս Պօկտատլիի անուանումը։ Տիար Տիգրան Կամսարական ալ Եւրոպայէն կը յղէ իր հրաժարականը, որով հոգաբարձութեան անդամներուն թիւը կ'իջնէ երեքի, Տիարք Զպուքճեան, Տէրվիչեան եւ Պօկտատլի։ Բայց Պօկտատլի կը սկսի այն դիկտատորի դիրքը բռնել Հոգաբարձութեան մէջ, ինչ դիրք որ Բարթող պէյը բռնած էր Թաղ. Խորհուրդին մէջ։ Խառնակիչները Պօկտատլին ալ կը համոզեն որ յառաջիկայ ընտրութեանց զինքը Թաղական պիտի ընտրեն, թէ վարժարանի բոլոր պաշտօնեաները, բացի Մեսրոպ Նորատունկեան անունով օգնական-ուսուցչէ մը, հակառակ կուսակցութեան կը պատկանին կամ անոնց մէջ ազգական ու բարեկամ ունին, հետեւաբար պէտք է բոլորը մաքրել։ Տիարք Գառնիկ Զպուքճեան եւ Կարապետ Տէրվիչեան այս ըմբոստացուցիչ կարգադրութեան ուժով չափ կը հակառակին, բայց օգուտ չկայ. Պօկտատլին ամենազօր է. կ'երթայ պէյը կը համոզէ, եւ այս վերջինը օրին մէկը առանց իր պաշտօնակիցներուն գիտութեանն ու հաւանութեան՝ բոլոր ուսուցիչները խմբովին կը հրաժարեցնէ, ի վերջոյ Մեսրոպ Նորատունկեանը վերստին առնելու պայմանաւ, ինչպէս որ ալ եղաւ։ Շատ մը տեղերէ, նոյն իսկ բոլորովին անպաշտօն անձերու կողմէ դիմումներ եղած են Բարթող պէյին, բացատրելու իր ընթացքին անհեթեթութիւնը, բայց ի զուր։

Թաղ. Խորհուրդի անդամ Գրիգոր էֆ. Մելքոնեան, պետ համանուն հանրածանօթ առեւտրական տան, ամէնէն աւելի բուռն բողոքողը եղած է այս անլուր չահատակութեանց, բողոք զոր գրաւորապէս ալ ներկայացուցած է Սրբազան Առաջնորդին, բայց Ն. Սրբազնութիւնը այս պահուս «շատ բարձրէն եւ հեռուէն կը դիտէ կոր իրերը...»

Ահաւասիկ կրթական գործին քայքայումը։

Բարեգործական.— Աղքատ. ընկերութեան ատենապետն է միջազգային դատարանի վերաքննիչ ատեանին խորհրդական Կարապետ պէյ Բէյիզեան, որ ամառը Եւրոպա կ'անցընէ իր արձակուրդը։ Ն. Վսեմութեան բացակայութենէն օգտուելով, Բարթող պէյ Աղքատախնամի գործերուն ալ միջամտել սկսած է արտակարգ կերպով բռնաւորելով պիւտճէն եւ քաջալերելով ծոյլերը, մանկաբոյծները եւ գինովները։

Քաղաքին են mauvais sujetները, գիտնալով Բարթող պէյի տկար կողմերը աղերսագրով մը իրեն կը դիմեն եւ նպաստ կը խնդրեն։ Բարթող պէյ առանց հարցնելու փորձի թէ այդ մարդիկը իրաւէն նպաստի արժանի՞ են թէ ոչ՝ ամէնքը մէկ կը ղրկէ գործադիր ժողովին վրայ, պահանջելով որ անպատճառ ատոնց նպաստ տրուի. ծոյլերու, գինովներու, ստահակներու խումբեր, քաջալերուած, կիրակի օրերը կ'երթան աղմուկ հանել եւ նախատինք թափել Տնօրէն Խորհրդի անդամներու երեսին։ Արդէն Խորհրդի անդամներէն մեծագոյն մասը իրենց Ատենապետին բողոքագիր մը յղելով քաշուած են գործէ։ Բարթող պէյ իր անձնական պատասխանատուութեան տակ յանուն Աղքատախնամ ընկերութեան դրամ ցրուել կուտայ աժեմին չաժեմին, գլխաւորաբար անարժան եւ ստահակ ու գինեմոլ դասակարգին, այնպէս որ ամսական քառասուն ոսկիի պիւտճէն ութսունի բարձրացած է...։

Բարթող պէյ կը յայտարարէ որ Աղքատախնամն ալ իր ձեռքը պիտի անցնէ եւ իր ուզած մարդը ատենապետ եւ անոր ալ երեք օժանդակ պիտի տայ։

ՏԵՂԱՑԻ

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Երեսփ. Ժողովին վերաբացումը.— Իրլանտայի գործերը.— Աղմկալից նիստ մը.— Երեսփոխանի մը վտարումը։

Լոնտոն, 16 Հոկտ.—Այսօր տեղի ունեցաւ Անգլիոյ Խորհրդարանին վերաբացումը։ Երեսփ. Ժողովին նիստը բացուեցաւ կէսօրէն երկու ժամ ետքը։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէն ուշացած էր՝ Ֆրանսայի հիւսիսային երկաթուղիի գիծին վրայ պատահած արկածին հետեւանքով։ Պ. Ճէյմս Պրայս առժամաբար փոխանորդեց ընդդիմադիր կուսակցութեան պետին։ Նախարարապետ Պ. Պալֆուրի եւ Իրլանտայի նախարար Պ. Ուինտէմի ժամանած միջոցին բողոքի ձայներ լսուեցան իրլանտական երեսփոխաններէն։ Այդ կուսակցութեան պետը՝ Պ. Ճոն Ռէտմընտ հիմա Մ. Նահանգները կը գտնուի։ Ատենապետը կարդալ տուաւ իրլանտական դատական պաշտօնատարներու երկու նամակները՝ ծանուցանող թէ ազգայնական երկու երեսփոխաններ բանտարկուած են։ Պ. Ս. Մաք-Նէյլ յայտարարեց թէ խորհրդարանական երկու ամսուան արձակուրդի միջոցին տասը երեսփոխաններ բանտարկուած են, եւ ուզեց գիտնալ թէ իրլանտական պաշտօնատարները ինչո՞ւ տեղեկութիւն չեն հաղորդած Երեսփ. Ժողովին, ինչպէս կը պահանջէ օրէնքը։ Պ. Մաք-Նէյլ ըսաւ թէ նորէն պիտի խօսի այդ խնդրոյն վրայ։ Իրլանտական-ազգայնական երեսփոխան Պ. Բ. Օպրիէն, ազատական Պ. Ճոն Մորլիի աջակցութեամբ, պահանջեց Պ. Պալֆուրէն՝ ամբողջ նիստ մը յատկացնել իրլանտական գործերու վիճաբանութեանը, բայց Նախարարապետը պահանջեց Ժողովէն նիստին մնացած մասը նուիրել կառավարութեան գործերուն, որոնք են կրթական ծրագիրը, Լոնտոնի ջուրերը, Պրիւսէլի շաքարի պայմանագրութիւնը, Թրանսվալի խնդիրը, եւ կարելի է կեդրոնական Ափրիկէի մէջ Ուկանտայի երկաթուղիին խնդիրը։ Ազատական կուսակցութենէն Պ. Ճէյմս Պրայս, Սըր Չարլս Տիլք եւ նախարարական կուսակցութենէն Պ. Կիպսըն Պօուլզ քննադատեցին նախարարութեան առաջարկութիւնը։ Իրլանտական-ազգայնական Պ. Օ'Քօնոր յայտարարեց թէ Պ. Պալֆուր անարգանք մը ըրած կ'ըլլայ Իրլանտայի, երբ այդ երկրին գործերուն նիստ մը նուիրելու առաջարկութեան կը հաւանի՝ ազատական կուսակցութենէն եղած պահանջումի մը վրայ միայն։ Պ. Մաք-Նէյլ երկրորդ անգամ բեմը ելաւ։ Նախարարապետը Ուկանտայի երկաթուղիին անհրաժեշտութիւն ըրած ըլլալով, Իրլանտացի երեսփոխանը քառասուն վայրկեանի չափ խօսեցաւ այդ խնդրոյն վրայ։ Հազիւ թէ աւարտած էր, ու նոր յաջորդեց Պ. Հիլի, որ յայտարարեց թէ իբրեւ բնիկ նոյն երկրին՝ իրեն համար պատճառ մըն է խօսիլ Ուկանտայի երկաթուղիին վրայ։ Երեսփոխանները ծիծաղեցան ու ծափահարեցին։ Ատենաբանը շնորհակալութիւն յայտնեց կառավարութեան՝ այդ կարեւոր վայրին տնտեսական զարգացմանը մասին ցոյց տուած հոգածութեանը համար։ Ցետոյ խօսք ուզեց Պ. Ճ. Օ'Տոնէլ որ իբրեւ քաղաքական դատապարտեալ վեց տարուան բանտարկութիւն կրելէ ետքը նորէն եօթը տարուան դատապարտուած, եւ որ արտօնուած էր քանի մը օր արձակուիլ, երեսփոխանական պաշտօնը վարելու. Ժողովին ամբողջ նիստին ատեն աշխատեցաւ խօսիլ, բայց չյաջողեցաւ. ժամ 6ին նորէն խօսք ուզեց, բայց Պ. Պալֆուր պահանջեց որ քուէարկութիւն կատարուի։ Այդ պահանջումը բուռն փոթորիկ մը առաջ բերաւ իրլանտացի երեսփոխաններուն կողմէ։ Պ. Օ'Տոնէլ կ'ուզէր խօսիլ։ Ատենապետը ծանոյց այդ երեսփոխանին թէ առանց իր արտօնութեանը խօսելովը, օրէնքը կը բռնաբարէ։ Պ. Օ'Տոնէլ պնդեց. ուստի ատենապետը ուզեց քուէի դնել անոր առժամեայ արտաքսումը։ Իրլանտացի երեսփոխանը, ինքզինքէն ելած, պոռաց թէ բաւական չէ որ զինքը բանտարկեցին, հիմա ալ կ'ուզեն կապել։ Միւս Իրլանտացիներուն յարուցած աղմուկէն Պ. Օ'Տոնէլի ձայնը չլսուեցաւ. խլացուցիչ մխոր մը սկսաւ։ Այդ միջոցին Պ. Օ'Տոնէլ տեղէն ցատկելով մօտեցաւ նախարարական նստարաններուն եւ աչքերը կրակ կտրած ու սպառնական ձեւով մը կեցաւ Պ. Պալֆուրի առջեւ։ Նախարարապետը, անայլայլ ու թեւերը կուրծքին վրայ խաչաձեւ, ընդունեց իրլանտացի երեսփոխանին չանթահարիչ պերճախօսութեան տեղատարափը։ Պ. Օ'Տոնէլ վերջապէս իր տեղը դարձաւ։ Պ. Պալֆուր, միշտ խլացուցիչ մխորի մը մէջտեղ, ոտքի ելաւ եւ առաջարկեց իրլանտացի երեսփոխանին դադարումը։ Ալ եւս մոլեգնութեան պէս բան մը կը տիրէր։ Պ. Ուիլեըմ Ռէտմընտ յաջողեցաւ իր ձայնը լսելի ընել տալ եւ մեծաղղորդ կը գոչէր.—«Հեծեալ պահակները բերել տուէք»։ Փոթորիկը, սակայն, քիչ մը հանդարտեցաւ եւ ատենապետը կրցաւ Ժողովին ներկայացնել Պ. Օ'Տոնէլը դադրեցընելու առաջարկութիւնը։ Քուէարկութիւն կատարուելով 290 ձայնի մեծամասնութեամբ դադարումը քուէարկուեցաւ. Իրլանտացի երեսփոխան Պ. Օ'Տոնէլ դուրս ելաւ։ Ցետոյ 115 ձայնի միաձայնութեամբ քուէարկուեցաւ վիճաբանութիւնը փակելու առաջարկութիւնը որ այդ փոթորիկին պատճառ եղաւ։ Ժողովը յետոյ ձեռք առաւ հանրային կրթութեան ծրագրին վիճաբանութիւնը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Խորհրդարանին մէջ.— Կրօնական միաբանութեանց խնդիրը.— Վիճաբանութիւններ.— Պ. Գոմպի յայտարարութիւնը։

Բարիզ, 17 Հոկտ—Երէկ ալ շարունակուեցան կրօնական միաբանութեանց խնդրին համար եղած հարցապնդման վիճաբանութիւնները։ Այս նիւթին մէջ խօսեցաւ չափաւոր հանրապետական երեսփոխան եւ Ալժէրիոյ նախկին կուսակալ Պ. Ժոնար։ Նախ խստիւ քննադատեց նախկին կուսակցութիւնները որոնք, ըսաւ, իրենց անխոհեմութեամբը ու յանդուգն ձեռնարկներովը նպաստեցին ներկայ վիճակին առաջ գալուն։ Պ. Ժոնար յետոյ պարզեց թէ Խորհրդարանը ինչ պայմաններու մէջ քուէարկեց 1901ի ընկերակցութեանց օրէնքը։ Ցայտարարեց թէ Եկեղեցին ու Պետութիւնը երկար ատեն տեւական ըմպելիքներ պատրաստող եւ առեւտուր ընող վանականներու արարքին, թէ աւելի հարուստ թեմերու մէջ կը գործեն, թէ Եկեղեցին բեմը ու խոստովանարանը գրաւած են։ Ատենաբանը յարեց թէ կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի թէ այդ վանականները ո՛րկէ կու գան եւ ո՛ւր կ'երթան. ատիկա քօնքորտայի բռնաբարումն է։ Պ. Ժոնար յիշեց վանականներուն քաղաքական շահատակութիւնները զանազան լրագիրներու միջոցաւ եւ պայքարները զորս կը մղեն Ֆրանսայի հաստատութիւններուն դէմ։ Երեսփոխանը ըսաւ թէ բոլոր կուսակցութիւնները սխալներ գործեցին, բայց ատելութիւնները եւ հիմակուան կացութիւնը առաջ բերողները կղերականներն են։ Ձախակողմէն կը ծափահարէին իսկ աջակողմէն մեծ աղմուկ կը յարուցանէին։ Պ. Ժոնար ձեռք առնելով Ընկերակցութեանց օրէնքին գործադրութիւնը, ըսաւ թէ Նախարարութիւնը պէտք էր քիչ մը աւելի բարեացակամութեամբ վարուիլ միաբանական կարգ մը հաստատութեանց հանդէպ։ Ատենաբանը ըսելով որ բարենպաստ հաստատութիւններ վարող բոլոր մայրապետները համակերպած էին օրէնքին եւ չհամակերպողներն ալ հանրապետական կուսակցութեան հակառակորդ կուսակցութեան թելադրութեամբն էր որ այդպէս չարժեցան։ Պ. Ժոնար մաղթեց որ արտօնութիւն տրուելու խնդրին մէջ նախարարութիւնը աւելի լայն ըմբռնումով մը գործէ։ Երեսփոխանը Ֆրանսայի պատմութենէն զանազան մասեր յիշելով վերջացուց իր խօսքը։ Հանրապետական երեսփոխանները բուռն ծափահարութեամբ պատասխանեցին եւ շատերն ալ Պ. Ժոնարի քովը երթալով զայն շնորհաւորեցին։

Բարիզ, 18 Հոկտ.—Երեսփ. Ժողովին մէջ երէկ ալ շարունակուեցան վիճաբանութիւնները։ Այս անգամ գլխաւոր խօսողն էր Պ. Տընի Քոչէն որ միաբանական հաստատութիւնները պաշտպանեց եւ Պ. Ժոնարի երէկուան յայտարարութիւնը քննադատեց։ Վերջապէս բեմը ելաւ Նախարարապետ Պ. Գոմպ որ ձախակողմեաններու ծափահարութեանցը եւ աջակողմեաններու տրտունջի աղաղակներուն մէջտեղը յայտարարեց.

«Պէտք եղած կարգովը պիտի խօսիմ ներկայացուած խնդրին վրայ։ Այդ խնդիրը օրինաւորութեան պարզ խնդիր մըն է եւ այդ առթիւ ուսուցման ազատութեան վրայ պիտի չխօսիմ։ Այդ վիճաբանութիւնը իր յարմար ժամանակին պիտի կատարուի։ Խնդիր է գիտնալ թէ մեր հրամանագիրները օրինաւո՞ր են։ Հրամանագիր կ'ըսեմ եւ ոչ թէ շրջաբերական, վասն զի, Պ. Քոչէն, միայն դուք եւ ձեր բարեկամները պարտաւորիչ միտք մը ընծայեցիք այդ շրջաբերականին։ Այդ շրջաբերականը շարունակութիւնն էր նախորդ դահլիճին կողմէ կրօնական միաբանութեանց ղրկուածին՝ օրէնքին համակերպութեան հրաւիրելու զանոնք։ Մեր ըրած կառավարական գործին մէջ պէտք է նկատողութեան առնել իրաւունքը եւ իրողութիւնը։ Իրաւունքը կասկածի տակ չէ եւ դուք իսկ ճանչցաք զայն հարիւր ձայնի մեծամասնութեամբ հաւանելով եղածին։ Կրօնական միաբանութիւնները իրենց արարքովը առաջուընէ մերժեցին հարցապնդողներու ճարտար տեսութիւնները։ Ըսուեցաւ թէ յետսահայեաց արդիւնք մը տուած ենք 1901ի օրէնքին, թէ 1886ի ուսուցման օրէնքը բռնաբարած եւ թէ սեպհականութեան իրաւունքը բռնաբարած ենք՝ փակուած հաստատութիւնները կնքելով։ Կարծեմ թէ ասոնք են մեզի եղած մեղադրանքները։ Առաջինը չկրնար տոկալ քննութեան։ Օրէնքը բացարձակ է. կրօնական միաբանութիւններու կ'արգիլէ նոր հաստատութիւններ հիմնել առանց արտօնութեան. բայց նոր ձեւ ազատական կուսացութիւնը որ մեր վրայ կը յարձակի, կ'ուզէ այն տեսակ մեկնութիւն մը տալ այդ օրէնքին, որով միաբանութիւնները զերծ ըլլան անոր տրամադրած ձեւակերպութիւններէն։ Կրօնական միաբանութիւններէն եւ ոչ մէկը պիտի փորձէր սպրդիլ օրէնքին տրամադրութիւններէն, եթէ իրենց ներշնչումին հետեւելու թող տրուէին եւ եթէ քաղաքականութեամբ զբաղողներ չմիջամտէին զանոնք ընդդիմութեան հրաւիրելով։ Ըսուեցաւ թէ Պ. Վալտէք-Ռուսօ յայտարարեր է որ դպրոցներուն պիտի չդպչուի. բայց վիճաբանութեան միջոցին Պ. Ռիպօ ինքն իսկ պատասխանեց թէ 1886ի օրէնքին համաձայն կրօնական միաբանութեան պատկանող մը կրնայ վարժարան մը բանալ, սակայն 1901ի օրէնքով երեք հոգի չեն կրնար արտօնուիլ նոյն գործին ձեռնարկելու։»

Պ. Ռիպօ պատասխանեց.— «Լաւ գիտէք Պ. Վալտէք-Ռուսոյի անկեղծութիւնը։ Կ'ըսէք անոր թէ Նախարարները կը փոխուին եւ խօսքերը կ'անցնին եւ թէ վաղը կարելի է որ օրէնքը իր ունեցած իմաստին հակառակը մեկնուի։ Իրողութիւնը ցոյց տուաւ թէ սխալ բռած չէի։»

Այդ միջոցին տիկին մը որ դիւանագէտներու յատուկ տեղը կը գտնուէր, ծափահարեց։ Քանի մը երեսփոխաններ «Դուրս հանեցէք», «Անկցի՛ն կղերականները» կը պոռային։ Ուրիշներ «Անկցի՛ լրտեսը» կը պոռային։ Աջակողմեանները կը ծափահարէին. վերջապէս ահագին մխոր մը ծագած էր։ Աջակողմեանները նաեւ «Մարսէյեզ»ը կ'երգէին ցած ձայնով։ Շատերը կը պոռային թէ ծափահարող կինը տիկին Իւմպէրն է։ Ատենապետը յաջողեցաւ հանդարտութիւնը վերահաստատել եւ Պ. Գոմպ շարունակեց իր յայտարարութիւնը։

ՊՈԷՐ ԶՕՐԱՎԱՐՆԵՐԸ ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԷՋ

Պերլին ժամանումը.— Ժողովրդեան խանդավառութիւնը.— Պոէր զօրավարներուն ճառերը.— Նպաստի գումարները.— Գերման լրագիրներուն կարծիքը։

Պերլին, 17 Հոկտ.— Պոէր զօրավարները, երէկ իրիկուն ժամը հինգին հասան Պերլինի կենդանաբանական պարտէզին կայարանը, որ ամէնէն փոքրն է։ Դիտմամբ այդ կայարանը ընտրուած էր, որպէս զի ժողովուրդը չխռնուի։ Հակառակ այդ զգուշական միջոցին, ահագին բազմութիւն մը հաւաքուած էր, որ խանդավառ աղաղակներով ընդունեց պոէր զօրավարները, կառախումբը հասած միջոցին։ Լէքօֆ երեսփոխանը, ընդունելութեան մասնախումբին Նախագահ, բարի գալուստ մաղթեց պոէր զօրավարներուն, որոնք կառախումբէն վար իջնալնուն պէս Բրէնս Ալպէրթ օթէլը գացին, ուր պիտի բնակին որչափ ատեն որ Պերլին մնան։ Ժողովրդեան խուռն բազմութենէն հազարաւոր մարդիկ կ'ուզէին սեղմել պոէր զօրավարներուն ձեռքը։ Ճամբուն վրայ, պոէր զօրավարներուն կառքերը անցած ատեն, եռանդագին աղաղակներ կը թնդացնէին օդը, որոնք շարունակուեցան մինչեւ անոնց օթէլ ժամանումը, ուր երգիծաբանական լրագրի մը խմբագիրը ծեփուն պատուանդ մը կարդաց պարագային յարմար քերթուած մը։ Զօրավար Պոթա խօսք առնելով շնորհակալութիւն յայտնեց այն ընդունելութեան համար, որուն առարկայ եղան ինք եւ իր ընկերները։ Զօրավարը ի վեր հանեց սա պարագան թէ իրենք լոկ մարդասիրական, այլ ո՛չ քաղաքական նպատակով կը ճամբորդէին։ Միակ շարժառիթը պոէր ժողովրդեան խոր թշուառութիւնն է, թշուառութիւն մը զոր չէ կարելի նկարագրել։ Զօրավարները յետոյ գացին իրենց յատկացուած սենեակները եւ պատշգամ ելան, պատասխանելու համար փողոցին մէջ խռնուող ամբոխին խանդավառ աղաղակներուն։ Երբ Պոթա զօրավար երեւցաւ պատշգամին վրայ, ընդհանուր եռանդագին աղաղակներ բարձրացան։ Պոթա նորէն շնորհակալութիւն յայտնեց իրենց եղած ընդունելութեան համար։ Զօրավարը բառ չի գտներ շնորհակալութեան համար ու կ'ըսէ. «Մեր կառքերը ծածկեցին ծաղիկներով, մեզի մոռցնել տալու համար տխուր անցեալը։ Այսօր, հաճոյքով կը սեղմենք մեր գերմանացի եղբայրներուն ձեռքերը եւ շնորհակալ կ'ըլլանք անոնց։ «Զօրավար Պոթա կ'աւելցնէ թէ իրենց ուղեւորութեան նպատակը քաղաքական չէ, այլ մարդասիրական. կ'ուզենք օգնել հարաւ-ափրիկեան ժողովրդեան, անօրինակ թշուառ վիճակէ մը ազատելու համար։ Ծափահարութեանց տարափով մը կ'ողջունուի զօրավարին այս խօսքերը։ Ցետոյ զօրավար Տէվէթ կը խօսի սապէս.— «Պարոննե՛ր, մայրս գերման է եւ ես միեւնոյն զգացումներն ունիմ։ Մենք Գերմանները ճանչցանք պատերազմի դաշտերուն վրայ, ուր արիաբար կռուեցան մեզ համար։ Ցաղթուեցանք, կը խոնարհինք. վրիժառութեան վրայ չենք խորհիր. պիտի պահենք մեր խոստումը։ Հոս եկած ենք նպաստ խնդրելու մեր տարաբաղդ երկրին համար։ Պերլինի մէջ կատարուած ընդունելութեան նմանը չեմ տեսած։ Մասնաւորապէս հպարտութիւն կը զգամ իմ մօրս գերման ծագումին վրայ, որովհետեւ գերմանական արիւնը կը հոսի մեր երակներուն մէջ։ Անգամ մըն ալ շնորհակալութիւն կը յայտնեմ։» Այս խօսքերը աննկարագրելի խանդավառութիւն մը առաջ բերին, որ իր գագաթնակէտին հասաւ, երբ զօրավար Տըլարի ալ խօսեցաւ իր կարգին։

—Նպաստի Միութեան մարմինին կողմէ հանդիսաւոր գումարում մը տեղի ունեցաւ ժամը ութին, ի պատիւ պոէր զօրավարներուն. նիստը բացուեցաւ բրոֆէսէօր Սիմէրինկի կողմէ արտասանուած ճառով մը, որ պատմականը ըրաւ Նպաստի Միութեան մարմինին։ Բանախօսը յայտնեց թէ հաւաքուած ամբողջ գումարը եօթը հարիւր հազար ֆրանքի կը հասնի, որմէ մնացած երկու հարիւր հազար ֆրանքը պիտի յանձնուի պոէր զօրավարներուն։ Բրոֆէսէօր Սիմէրինկ այդ գումարին համար մուրհակ մը տուաւ Տէվէթ զօրավարին։ Ուրիշ գումարներ ալ յանձնուեցան երկու գերման լրագիրներու խմբագիրներուն կողմէ։ Ցետոյ ճաշը տեղի ունեցաւ։ Պոթա դարձեալ խօսք առնելով ըսաւ թէ պոէր զօրավարները Պերլին չպիտի երթային, եթէ այդ այցելութիւնը անհրաժեշտ չնկատէին պոէր ժողովրդեան շահերուն եւ կեանքին։ Պոէր ազգը ուղի մը փնտռած է՝ որուն ընտրութիւնը դժուար է. բարեբաղդաբար աջակցութիւն պիտի գտնէ։ Պոէրները հաշտութիւն կնքեցին, ուստի իբր անգլիական հպատակ համարուիլ կ'ուզեն։ Այսպէս մեծ եղած է ուրախութիւնը բանախօսին եւ իր պաշտօնակիցներուն. ո եւ է աննպաստ աղաղակ չբարձրացաւ ընդդէմ իրենց կառավարութեան։ Զօրավարը շնորհակալութիւն յայտնեց իրենց յանձնուած նպաստի գումարին վրայ։ «Մեր սիրտերը կը պեղուն երախտագիտութեամբ մը, ըսաւ։» Տէվէթ ալ խօսք առնելով իր կարգին շնորհակալութիւն յայտնեց։ Ցոյց տուաւ թէ որքա՛ն անհրաժեշտ է որ Պոէրները աջակցութիւն գտնեն։ Պոէր զօրավարները ո եւ է քաղաքական գործ չունին կատարելիք. կ'ուզեն ցոյց տալ թէ անգլիական ազատ հպատակներ են։ Տէվէթ յետոյ ծանոյց թէ թերեւս չպիտի ընկերակցի Պոթա եւ Տըլարի զօրավարներուն, ճամբորդութիւնը շարունակելու համար, որովհետեւ տխուր լուրեր հասած էին իր երկրէն. իր զաւակներուն մահը եւ ուրիշի մը հիւանդութիւնը։ Ուրիշ քանի մը հոգի ալ ճառեր արտասանեցին. կէս գիշերին միայն ցրուեցաւ այդ հաւաքումը։»

—Նոր Ցայթ Ալկեմայնէ Զայթունկ հետեւեալը կը գրէ պոէր զօրավարներու կայսեր կողմէ ընդունուելու խնդրի մասին.— «Սեպտ. 18ին, Նախարարապետին առաջարկին վրայ, կայսրը յայտարարած էր թէ պատրաստ է ընդունիլ պոէր զօրավարները, եթէ այս վերջինները Անգլիոյ դեսպանին միջոցաւ խնդրէին ունկնդրութիւնը, եւ հրաժարէին հականգլիական ցոյցերէ։ Պոէր զօրավարները այս բաներուն իրազեկ եղան Լա Հէյի գերման դեսպանին միջոցաւ եւ իրենց հաւանութիւնը յայտնեցին։ Սեպտ. 27ին հեռագիր մը առաջին անգամ ըլլալով իմաց տուաւ մամուլին թէ զօրավարները պիտի ընդունուէին կայսեր կողմէ։ Հոկտ. 6ին, զօրավարները հաղորդեցին թէ անգլիական դեսպանին միջոցաւ կը խնդրեն ունկնդրութիւնը, պայմանաւ որ կայսրը բացորոշ հրաւէր մը ուղղէ իրենց, ինչպէս ըրած էր Լոտուարտ Թագաւորը։ Երկու պարագաներու այս բաղդատութիւնը անհիմն էր, որովհետեւ Անգլիոյ արքունիքին մէջ կատարուելիք ունկնդրութեան մը համար օտար դեսպանի մը միջնորդութեան պէտք չկայ։ Հոկտ. 6ին, պոէր զօրավարներուն ըրած յայտարարութիւնը ուրեմն կը ստեղծէր բոլորովին նոր վիճակ մը, որ բոլորովին կերպարանափոխ կ'ընէր խնդիրը եւ պարտէր անյաջողութեան մատնել ունկնդրութիւնը։» Պերլինէր Թակեպլաթ կը գրէ.— «Պոէր արի պետերը մեր մէջ են. բոլոր իրենց ճիգերը կը ձգտին իրենց ցեղին պահպանման։ Իրենց այրիները ու որբերը թշուառութեան մէջ են. չէ կարելի բան մը յուսալ խորոխ Ալպիոնէն։ Հակառակ Լորտ Քիչնէրի խոստումներուն, անգլիական իշխանութիւնները բան մը չպիտի ընեն՝ ամոքելու համար յաղթուած ժողովրդեան թշուառութիւնը։»

ԱԾՈՒԽԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ածուխի խնդրին կարգադրութիւնը.— Պ. Ռուզվէլթի կատարած դերը եւ աճած ժողովրդականութիւնը.— Ածուխի խնդրին պատճառած վնասները։

Նիւ-Եորք, 17 Հոկտ.— Մ. Նահանգաց մէջ վերջացաւ ածուխի խնդիրը, որ այնքան մտահոգութիւն կը պատճառէր ժողովրդեան։ Ամբողջ երկրին մէջ մեծ ուրախութիւն առաջ բերաւ այդ լուրը եւ աւելցուց նախագահ Ռուզվէլթի ժողովրդականութիւնը, որովհետեւ խնդրին լուծման մէջ կարեւոր դեր խաղաց Պ. Ռուզվէլթ, որ հիմա հազարաւոր շնորհաւորական հեռագրեր կ'ընդունի։ Կը հաշուուի թէ հանքածուխի ընկերութիւնները չորս միլիոն ոսկի կորսնցուցած են տագնապին ատեն, իսկ վեց միլիոն՝ հանքագործները։ Ածուխ փոխադրող երկաթուղիի Ընկերութեանց կորուստները կը հասնին երկուքուկէս միլիոնի։ Հանքերուն եւ մեքենաներուն կրած վնասը 1,500,000 է, վերջապէս վաճառականութեան ու ճարտարարուեստի կրած վնասները հանքային շրջանակին մէջ, հինգ միլիոն ոսկի կը հաշուուին։

ԱՆԹԻԼԵԱՆՆԵՐԸ

Նոր բորբոքում.— Որոտումներ.— Ցնցումներ։

Նիւ-Եորք, 16 Հոկտ.— Պաս-Թէռէն կը հեռագրեն թէ առտուան դէմ Մարթինիքի կողմէն ահագին որոտումներ լսուեր եւ փայլատակումներ տեսնուեր են։ Երէկ Սէնթի ու Մառի-Կալանթի մէջ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։

—Քինկսթընէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն հրաբուխը կատաղի բորբոքման մէջ էր կէս գիշերէն չորս ժամ ետքը։

Սէն-Թոմաս.— Սէն-Վէնսանի հրաբուխը, այս առտու, կատարելապէս բորբոքած էր։ Քինկսթընի մէջ աւազ տեղաց, առանց վնաս մը հասցնելու։ Պարպատի մէջ հեռաւոր որոտումներ լսուեցան՝ երկրաշարժի թեթեւ ցնցումներով։ Կուատըլուբի մէջ ալ բուռն որոտումներ իմացուեցան. առտուն կանուխ աղօտ լոյս մը նշմարուեցաւ Մարթինիքի կողմէն։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Եէմէնի Նահանգին կուսակալի փոխանորդ անուանուեցաւ Է. զօրաբանակին հրամանատար Ապտուլլահ փաշա։

—Ծէպէլը Պէրէքէթ գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Նէճիտի նախկին կառավարիչ Րիզա պէյ։

Պ. ԿԸՎԻՆՆԷՐ.—Տոյչէ Պանքի տնօրէն եւ Անատոլըի երկաթուղիին վարչական Խորհուրդին Նախագահ Պ. Կըվիններ, շաբաթ օրը, նոյն երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէն առքդ. Զանտէրի եւ գործակատար Քիրեաքոս էֆ.ի հետ կայս. պալատ գնաց եւ ընդունուեցաւ առաջին քարտուղար Թահսին փաշայի կողմէ։ Պ. Կըվիններ խնդրեց Ն. Վսեմութենէն՝ իր յարգանքները եւ միանգամայն երախտագիտութիւնը մատուցանել յոտս կայս. Գահոյից՝ այն բարեացակամութեան եւ բարձր հովանիին համար զորս Վեհ. Սուլթանը կը շնորհէ Անատոլըի երկաթուղիի Ընկերութեան։ Պ. Կըվիններ յարեց նաեւ թէ շատ երջանիկ է տեսութեան երախտագիտութիւնը յայտնելու առիթը ունենալուն համար։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով բարեհաճեցաւ Թահսին փաշայի միջոցաւ Պ. Կըվիններին հաղորդել տալ իր կայս. բարեւները եւ բարձր գոհունակութիւնը զոր կը զգայ Պ. Կըվիններ նման նշանաւոր անձնաւորութեան մը Կ. Պոլիս գտնուելուն համար։ Պ. Կըվիններ առաջին անգամ Կ. Պոլիս եկած ըլլալուն համար, կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ այցելէ կայս. պալատները, կայս. Գանձարանը եւայլն։ Մեկնելէն առաջ Պ. Կըվիններ կրկին անգամ խնդրեց Թահսին փաշայէն իր երախտագիտութիւնները մատուցանել յոտս կայս. Գահոյից՝ իրեն նկատմամբ շնորհուած կայս. մեծարանքներուն համար։

—Պ. Կըվիններ կայս. պալատէն վերադարձին Հայտար Փաշա գնաց եւ նաւահանգիստին ու քարափին շինութիւնները աչքէ անցուց։

—Պ. Կըվիններ, երէկ, այցելութիւն տուաւ արտաքին գործոց նախարարին, առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարին, պետական Խորհրդի Նախագահին եւ ելմտական Նախարարին։

—Կիրակի օրը Պ. Կըվիններ ներկայ գտնուեցաւ Գերմանիոյ դեսպանին կողմէ տրուած սեղանի մը։

—Պ. Կըվիններ Անատոլըի երկաթուղիի գիծին վրայ պտոյտ մը պիտի կատարէ մինչեւ Գոնիա երթալով։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպան Պ. Քոնսթան, ինչպէս ծանուցինք, երէկ արձակուրդով Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։ Կայս. պալատան կողմէ Խարիճիէի արարողապետի օգնական Հիլմի պէյ եւ Բ. Դրան կողմէ Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները Սիրքէճիի կայարանը երթալով ողջերթ մաղթեցին։ Նոյն կայարանը կը գտնուէին նաեւ ֆրանսական դեսպանատան ու հիւպատոսարանին պաշտօնեաները, ֆրանսական գաղթականութեան երեւելիները, հելլենական ու սպանիական դեսպանները, պուլկարական գործակատարը, Օսմ. Պանքային ու Ռէժիի ընդհանուր տնօրէնները, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին Նախագահ Պ. Պէրժէ եւ այլն։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Զիհնի փաշա, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Գերմանիոյ, Սպանիոյ ու Ցունաստանի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Վեհ. Սուլթանը իմանալով ուրբաթ օրը Գարաքէօյի կամուրջին վրայ պատահած արկածը, հրամայեց հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել, որպէս զի ապագային այդ տեսակ արկածներ չպատահին։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց նաեւ որ կայս. Թիկնապահ ու ծովային Նախարարութեան սպառազինմանց յանձնաժողովին Նախագահ Ահմէտ փաշա եւ կայս. մասնաւոր թիկնապահ Զէրքէս Մէհմէտ փաշա հսկեն, որպէս զի թէ՛ Գարաքէօյի եւ թէ Ունգաբանի կամուրջները միշտ բարւոք վիճակին մէջ գտնուին։ Ահմէտ փաշա արդէն ձեռնարկած է հարկ եղած քննութեան եւ քիչ ատենէն մանրամասն տեղեկագիր մը պիտի մատուցանէ բարձրագոյն իշխանութեան։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը, Իզմիրէն Կ. Պոլիս վերադառնալուն, Միտիլլի հանդիպելով ցամաք ելեր ու այցելութիւն տուեր է տեղւոյն կառավարիչին։ Սըր Նիքոլաս Օ'Քօնոր, յետոյ, կառքով պտոյտ մը կատարեր է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Կիրակի օրը Եգիպտոսի մէջ քոլէրայէ 84 դէպքեր ու 86 մահեր պատահեցան։

— Առողջապահական վարչութիւնը անբաւական նկատելով Գաղայի շուրջը քարանթինայի շղթայի մը հաստատումը, որոշեց որ մասնաւոր հիւանդանոցներ յատկացուին, վարակեալ տուները շղթայի տակ առնուին, քննիչ մարմին մը կազմուելով շրջակայ գիւղերը պտտի ու կասկածելի հիւանդութիւնէ վարակեալները յարաբերութենէ զրկուին, փողոցներ ու տուները մաքրուին եւ այլն։

—Պալըք Բազարի կողմը ժանտախտէ վարակուած անձը որ Եէտի Գուլէի յունական հիւանդանոցին մէջ կը դարմանուէր, երէկ արձակուեցաւ, հարկ եղած ապանեխումներուն ենթարկուելէ ետքը. Նաեւ նոր հագուստ տրուեցաւ անոր։

—Առողջապահական Խորհուրդը սա շրջաբերական-հեռագիրը ղրկեց ամէն կողմ.—«Քարանթինայի ենթակայ չեղող եւ Միջերկրականէն Հիճազի նաւահանգիստները ուխտաւոր տանող շոգենաւերը Սուէզի ջրանցքէն անցնելու ատեն, առողջապահական կանոնական արգելքներու չհանդիպելու եւ Ճիտտէի մօտենալու արտօնուելու համար, պարտին լրացնել սա պայմանները.—Ա. Այդ շոգենաւերը Բոռ-Սայիտի նաւահանգիստէն դուրս պիտի խարսխեն եւ քանի մը ժամ միայն պիտի կենան՝ ջրանցքէն անցնելու վերաբերեալ ձեւակերպութեանց կատարման համար։ Բ.—Որ եւ է հաղորդակցութիւն (ջուր, ուտելիք, ածուխ եւ այլն առնել) տեղի պիտի չունենայ այդ շոգենաւերուն եւ ցամաքի միջեւ՝ թէ՛ Բոռ-Սայիտի, թէ՛ Սուէզի մէջ եւ թէ ջրանցքին երկայնքը։ Գ.— Այդ շոգենաւերուն մէջ նաւուղիղ, առողջապահական պահապան եւ այլն պիտի չընդունուին։ Ատոնք պիտի գտնուին այն նաւաձիգներուն մէջ որոնք նոյն շոգենաւերուն պիտի առաջնորդեն Բոռ-Սայիտէն մինչեւ Սուէզ։ Դ.— Առողջապահական անցագրին մէջ պատկանեալ պաշտօնեաները պիտի նշանակեն թէ այդ պայմանները կէտ առ կէտ գործադրուած են։»

ԹՆԴԱՆՕԹՆԵՐ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Թնդանօթարանի վերատեսչութեան՝ քանի մը սպաներ ղրկել Գերմանիա՝ արագահարուած Էրքհարտ թնդանօթները փորձելու։ Եթէ թնդանօթները իբրեւ կատարելագործեալ ճանչցուին, օսմ. բանակին մէջ պիտի ընդունուին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Երէկ ցորենի հրապարակը բացուեցաւ՝ բարձրացումի հակումով։ Շաբաթ իրիկուն Նիւ-Եորքի մէջ վերջին գինն էր 77.87, Լիվըրբուլ՝ $5^{7}/_{12}$ եւ Մարսիլիա՝ 17.85։ Երէկ ժամանեցին 36,500 քիլէ Անատոլըէն, որոնց 24,000ը՝ տեղական սպառման, 2000ը՝ ջաղացպաններուն եւ մնացածը կայս. կառավարութեան համար։

—Երէկ Ռուսիայէն 2,100 պարկ ալիւր ժամանեցին։

ՇՈԳԵՆԱՒԻ ՀՐԴԵՀ.— Երէկ Կ. Պոլիս հասած մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ առջի օրը Չէշմէի առջեւ Լոյտի Բռնէյտոն շոգենաւին մէջ հրդեհ ծագեր է։ Կրակը սկսած էր ամբարանոցէն, ուր Մէրսինէն բամպակ բեռցուած էր Թրիէսթէ տարուելու համար։ Նաւաստիները առաջին վայրկեանէն մեծ ճիգերով աշխատեցան եւ ջրհանները անընդհատ բանեցան։ Վնասները շատ մեծ չեն. մարդու կորուստ չկայ։

ԵՇՏԻԳՈՒԼԷԻ Յունաց հիւանդանոցին մէջ, կիրակի օրը, տեղի ունեցաւ վիրաբուժական ճիւղին բացումը որ Ամպրուազ Մավրոկորտաթոյի յիշատակին համար հաստատուած է իր զաւակներուն կողմէ. նաեւ բացումը կիներու տարափոխիկ հիւանդութեանց ճիւղին որ հաստատուած է՝ այրի տիկին Ե. Զաֆիրոբուլոյի կողմէ: Այդ հանդէսներուն նախագահեց Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքը. ներկայ էր նաեւ հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանը: Վիրաբուժական ճիւղին համար Ամպրուազ Մավրոկորտաթոյի երկու տղաքը 3000 ոսկի տուած են հիւանդանոցին սնտուկին, որ արդէն 6000 ոսկի ունէր: Միւս ճիւղին համար ալ տիկին Զաֆիրոբուլօ 10,000 ֆր. տուած է: Կէսօրին հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան նաեւ Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքը եւ հելլենական դեսպանը:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵԼ.— Հոտէյտայի եւ Սանայի (Եէմէնի նահանգին կեդրոնը) միջեւ հեռագրական երկրորդ թել մըն ալ պիտի հաստատուի:

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ Կ. Պոլսոյ Ռիւշտիէ վարժարաններէն ամէն տարի շրջանաւարտ ելլողներուն թիւը հետզհետէ կը շատնայ, որով Վէֆայի, Մէրճանի ու Սկիւտարի Իտատիէ վարժարաններուն թիւը անբաւական է, որոշեց Կ. Պոլսոյ մէջ ուրիշ Իտատիէ վարժարան մըն ալ բանալ:

ՏԱՆԻՄԱՐՔԱՅԻ համալսարանին անդամներէն Տոքդ. Կինչ արտօնուեցաւ երկու տարուան պայմանաժամով հնախուզութիւն կատարել՝ Հռոդոս կղզիին Լինտոզ գիւղին մէջ:

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ծանոյց թաղապետական շրջանակներուն յարգել օրէնքին տրամադրութիւնը, որով թաղապետական պաշտօներու անսաստողներուն նկատմամբ սահմանուելիք պատիժները պէտք է անօրէնը, ոչ թէ ինքնիրեն, այլ առաջին քարտուղարին ու ճարտարապետին հետ համախորհուրդ որոշէ:

ՍԸՎԱԶԷՆ կը գրեն թէ սեպտ. 11էն քաղաքին մէջ ու շրջակայքը տեղացած ձիւնը եւ քանի մը օր տեւող անձրեւը բաւական մտահոգութիւն պատճառեր են երկրագործներուն եւ ձմեռուան պատրաստութիւն չտեսնողներուն. բայց քանի մը մը օր ետքը օդերը բացուեր են:

ԻԶՄԻՐԻ մէջ երաշտութիւն կը տիրէ եւ երկրագործները անձրեւի կը սպասեն:

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարար Հասան փաշայի վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի: Երէկ բժշկական խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ՝ այդ վիճակի բարւոքումը տեւական ընելու մասին հարկ եղած դարմաններուն վրայ:

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ տաքերուն յաջորդեր են աշնան գեղեցիկ օդեր:

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Սեպտ. 30էն հոկտ. 6 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ, պատահած մահերու թիւն է 185, որոնց 5ը՝ թիֆոյէ, 1ը՝ կեղծմաշկէ, 1ը՝ հարսանիթէ, 3ը՝ կարմրախտէ, 6ը՝ շնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսները զանազան ախտերէ:

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութեան խորհրդական Ռավոլ պէյ, երէկ, Պերլինէն Կ. Պոլիս ժամանեց եւ ուղղակի կայսրապալատ գնաց:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻՆ անդամ Ճավիտ փաշա 4500 ղրուշ ամսաթոշակով հանգստեան կոչուեցաւ:

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.— Ջեռնհաս պաշտօնարանը նորէն գրեց հարկ եղած տեղերը՝ փայտ եւ ածուխ ղրկել, Կ. Պոլիս:

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ԱՆՁՐԵՒԸ.— Երկու երեք օրէ ի վեր փչող հարաւային հովին հետեւանքով քանի մը անգամներ բաւական յորդահոս անձրեւ տեղաց Կ. Պոլսոյ մէջ: Երէկ առտու մանաւանդ ամէնէն աւելի տեղաց որոտումներով եւ փայլատակումներով: Այդ միջոցին Սիրքէճիի կողմը, Թրամվէյի ճամբուն վրայ, Մանավ Չըքմազ փողոցը, խանուէճի Խրիսթոյի բնակած տանը վրայ, երկաթուղիի կայարանին կողմը, կայծակ իջաւ եւ փրցուց պատին վրայ գտնուած հեռագրական թելը. տանը տանիքին եզերքը միայն քիչ մը վնասուեցաւ: Տնեցիները բաւական վախցան:

—Պոլսոյ Խոճա Խայրէտտին թաղին մէջ տան մը ետեւի կողմը փլաւ, բայց մարդու կորուստ չպատահեցաւ:

—Պոլսոյ ու Ղալաթիոյ կողմը զանազան տեղեր հեղեղներէն ողողուեցան, անցուդարձին արգելք ըլլալով: Պոլսոյ կողմը Թրամուէյի երկու կառքերը գիծէն ելան: Բերայի Մեծ Փողոցին վրայ շէնքերու ստորնայարկերը ողողուեցան:

—Հասըր Իսկէլեսիի առջեւ խոշոր թրաձուկ մը ցամաք ինկաւ:

—Սկիւտարի շուկային մէջ ալ խանութներ ողողուեցան եւ քանի մը պատեր փլան:

—Շիրքէթի կառաբարձ շոգենաւը, երէկ անձրեւին ատեն Սկիւտարէն Սիրքէճի գացած ատեն, ծովը թափած հեղեղներուն քշած խոշոր տախտակներէն հատ մը անիւին կառչեցաւ, բայց անմիջապէս տախտակը հանեցին եւ շոգենաւը իր ճամբան շարունակեց:

—Առջի օրը Այաթէֆանոսի մէջ երեք որսորդներ քիչ մնաց զոհ երթային կայծակին: Լորամարգի որսալու ելած էին դաշտերուն մէջ. անձրեւի բռնուելով ծառի մը տակ ապաստանելու անխոհեմութիւնը ունեցան: Կայծակը երկու կտոր ըրաւ այդ ծառը: Երեք որսորդները գետինը տապալեցան եւ ժամանակ մը անդամալոյծ մնացին. բայց հիմա վիճակնին գոհացուցիչ է: Ատոնց մէկը Նէտիգուլէի յունական հիւանդանոցին տնօրէն Պ. Քավատասի եղբայրն է:

ԳՈՂ ՄԸ.— Սկիւտարի ոստիկանութիւնը, երէկ, Սելամսըզի կողմը Նալովացի Յովհաննէս անուն 22 տարեկան Հայ մը ձերբակալեց: Ատիկա Սարըեարի մէջ դեղագործ Լեւոն էֆ.ի քով սպասաւորած ատեն անոր սնտուկը կոտրած եւ հինգ հատ երկաթուղիի պարտաթուղթ ու եգիպտական արժէթուղթ մը գողցած էր: Յետոյ Օրթագիւղի մէջ պարտիզպան Պ. Քոխի տունը իբրեւ սպասաւոր մտնելով, անկէ ալ հինգ ոսկինոց պանքտոմս մը գողցած ու փախած էր: Յովհաննէս Բերայի ոստիկանատունը ղրկուեցաւ:

ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆ

Ո՞վ չպիտի կարդայ այն թերթօնը, զոր հինգշաբթի օրուընէ պիտի սկսինք հրատարակել առաջին էջին մէջ: ՆԻՍԻ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ վաղը պիտի աւարտի եւ անոր պիտի յաջորդէ հետաքրքրաշարժ, հրապուրիչ ու սրտայոյզ վէպ մը, որուն անունն է

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐ ՄԸ

հեղինակին անունը, Բօլ Պուրժէ, Ֆրանսայի ամէնէն ծանօթ, գնահատուած ու լաւագոյն վիպագիրներէն մէկը, ինքնին գրաւակա՛ն մըն է թէ այս վէպը մեծ ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ մեր ընթերցողներուն կողմէ, որոնք ա՛լ ձանձրացած տափակ ու անճշմարտանման դէպքերով լեցուն թերթօններէն, կ'ուզեն ճշմարտապէս գրական ու միեւնոյն ատեն հետաքրքրական վէպ մը կարդալ: Բօլ Պուրժէի գործերը շատ չեն թարգմանուած մեր թերթերուն մէջ, բացի իր մէկ վէպէն, որ վերջերս հրատարակուեցաւ գրքի ձեւով, եւ իր մէկ քանի նորավէպներէն, որոնք երբեմն կ'երեւան մեր թերթերուն մէջ: Ուրեմն կ'արժէ կարդալ ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐ ՄԸն, ուր այնքան յաջողապէս վերլուծուած է սիրային խնդիրները ու կնոջական զգայուն սիրտերը, իրենց բոլոր հակադրութիւններով ու կնճռոտութիւններով:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Արմաշի Դպրեվանքի Փոխ-վանահայր Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան շաբաթ օրը մայրաքաղաք եկաւ եւ երէկ ալ Ս. Պատրիարքին բնակարանը երթալով, Դպրեվանքի վերաբերեալ կարգ մը դպրոցական խնդիրներու մասին խորհրդակցութիւն մը կատարեց: Տ. Եղիշէ Սրբազան քանի մը օր հոս մնալէ ետքը պիտի մեկնի Դպրեվանք:

—Պանտըրմայէն հասած տեղեկութեանց նայելով, Վիճակին հոգեւոր եւ թեմական գործերը տխուր վիճակի մը մատնուած են, այնպէս որ Տեղապահի մը փութով առաքումը անհրաժեշտ դարձած է, դաւանափոխութեան առաջքը առնելու համար:

—Ս. Հայրապետը, որ վերջերս, Թիֆլիզ գացած էր կրօնական, կրթական գործերու կարգադրութեան համար, չկրնալով փափագուած լուծումը ձեռք բերել, Էջմիածին վերադարձեր է:

—Սմբատ էֆ. Դաւիթեան Միջին Դասընթացքի յատուկ կրօնքի դասագիրք մը պատրաստած ըլլալով՝ անոր քննութիւնը յանձնուեցաւ Կրօն. Ժողովին:

—Տնտեսական Խորհուրդը յառաջիկայ ուրբաթ օր պիտի գումարուի Պատրիարքարանի մէջ, ստորագրելու համար Պատրիարքարանի յառաջիկայ տարուան պիւտճէին եւ ուրիշ յարակից խնդիրներու մասին կազմուած տեղեկագիրը, որ պիտի մատուցուի Քաղաքական Ժողովին:

—Ծանօթ վաճառական Տիգրան էֆ. Մանուկեան, որ երկու ամիսէ ի վեր Բարիզ կը գտնուէր ընտանիքով, այսօր մայրաքաղաք կը հասնի Սրբուելեան ճեպընթացով:

—Սէլանիկի մէջ մանկապարտէզ մը բանալու համար՝ տիկնանց խնամակալութիւն մը կազմուեր է: Մատուռին Հոգաբարձութիւնը վաւերացուցեր է տիկնանց խնամակալութիւնը, որ հանգանակութիւն բանալով 40 օսմ. ոսկի հաւաքեր է նախնական ծախքերու համար: Տուն մը վարձուեր է իբր դպրոց: Պատրիարքարանէն խնդրուեր է մասնաւոր գրութեամբ մը օրհնել եւ քաջալերել տիկնանց խնամակալութիւնը:

—Գալֆաեան որբանոցին ի նպաստ հետեւեալ գումարները ղրկուած են Պատրիարքարան.—Գառնիկ էֆ. Սարգիսօֆ՝ երեք ֆրանսական ոսկի, Յովսէփ էֆ. Սրովեան, Գաբրիէլ էֆ. Եկիկիւզել, Գարեգին էֆ. Մոլոավաք, Գաբրիէլ էֆ. Սէրվիչէն մէյմէկ օսմ. ոսկի: Տօքթ. Վահրամ էֆ. Թորգոմեան՝ մէկ ֆրանսական ոսկի, Թադէոս էֆ. Արեւեան 60, Գառնիկ էֆ. Ճէվահիրճեան 54, Եավրուեան-Իսաղուլեան էֆ.ք 40ական ղրշ:

—Մուշէն կը գրեն մեզ սեպտ. 24 թուով.—«Դպրոցական վերամուտը սկսած է, աշակերտները հաւաքուած են ու դասախօսութիւնները վերսկած: Մեր թաղային վարժարանները կը շարունակեն իրենց նախնական վիճակը: Միւս կողմէ զանոնք միացնելով բարձրագոյն նախակրթարան մը կազմելու ջանքերը նորէն երեւան ելած են: Ուսումնական Խորհուրդի դիմումին վրայ՝ Պատր. Փոխանորդ Հայրը ու Քաղաքական Ժողովը կ'ուսումնասիրեն այն միջոցները, որով կարելի ըլլայ սա Մուշի վարժարանները միացմամբ դնել զարգացուն վիճակի մը մէջ, գէթ միջում մը ստեղծելու կաթոլիկ Հայոց Մուրատ-Մխիթարեան վարժարանին դէմ, ուր յաճախող հայ աշակերտներուն թիւը՝ 150-170ի մօտ է: Իբրեւ բարձրագոյն նախակրթարան՝ այս վարժարանը միակն է մեր գաւառի Հայ վարժարաններուն մէջ. հարկաւ ուսումնատենչ մանուկները հոն կը դիմեն քաղաքէն ու գիւղերէն: Այս տեսակ քանի՛ վարժարաններ դեռ պէտք են՝ լեցնելու համար Մշոյ թեմի կրթական կարօտութիւնը եւ սակայն հակառակ երբեմն երբեմն երեւցած ջանքերուն՝ դեռ կարելի չեղաւ միացնել մեր թաղային վարժարանները, բան մը, որուն ինքնաբերաբար ձգտելու էին մեր թաղականները եւ ժողովուրդը: Բայց ինչ՝ ընենք սա կրթական անտարբերութեան եւ անհասկացողութեան, ախտ մը, որ՝ մէկ վարակուած են թէ՛ աշակերտներու ծնողները եւ թէ եկեղեցիներու թաղական հոգաբարձուները: Մանկիքեր կ'ըսեն քիչ շատ, տղաքները դպրոց կը ղրկեն բայց չեն խորհիր ու չեն ուզեր իրենց կրթական հաստատութիւնները դնել այնպիսի համեստ վիճակի մէջ, որ գոնէ պատուական մանկութիւնը ժամավաճառ չըլլար եւ չզրկուէր ժամանակակից կրթութեան բարիքներէն: Ուսուցիչները պատրաստ ու տրամադիր են ծառայելու, ուր որ կոչեն զիրենք. տարակոյս չկայ թէ անոնք ալ կը փափաքին, փոխանակ թաղային դպրոցներու անկերպարան դրութեան ներքեւ այնքան ծանր աշխատութիւններ չալկելու, կանոնաւոր կերպով դասախօսել բարեկարգ վարժարանի մը եւ իրենց ջանքերը արդիւնաւորել տալ: Որո՞ւ կ'ըսես սակայն, մինչ այսօր չէ վաղը ըսելով՝ յետաձգումներ իրարու կը յաջորդեն, տարիներ կանցնին, ու չեն կշեռ թէ սերունդներ ալ կ'անցնին այսպէս: Իցիւ թէ, այս անգամ Առաջնորդարանը յաջողցնէր դպրոցներու կանոնաւորութեան համար ձեռք առնուած ծրագիրը: Ժողովուրդը ինքն իրեն չկրնար բան մը ընել դպրոցներուն համար, եթէ շարունակ յորդոր եւ համոզում չտրուի:»

—Երէկ Մալիմաթէն արտատպելով նկարագրած էինք այն ոճրագործութիւնը, որուն զոհ գնաց Իզմիրի ամէնէն աչքառու Հայերէն Մատթէոս էֆ. Պալեօզեան: Երէկ Իզմիրէն նամակներ ստացանք, որոնք մանրամասնօրէն կը պատմեն ոճրագործութեան պարագաները: Աւելորդ համարելով նորէն ծանրանալ այդ մանրամասնութեանց վրայ, առաջ կը բերենք ոճրագործին այն յայտարարութիւնը, որ ըրած է ոստիկանական պաշտօնատան մէջ: Ահաւասիկ այդ յայտարարութիւնը.— «Պարսկաստանի Ուրմի գաւառը ծնած՝ բնիկ Պարսկաստանցի եմ. անունս է Պետրոս Ազիզօֆ, տարիքս 25: Տարի մը առաջ, գործ գտնելու համար, Ռուսիա գացի եւ Էմմանուէլեան Մանուկ անուն անձի մը քով ծառայութեան մտայ: Ժամանակ մը ետքը՝ տէրս ինծի 50 ոսկի տուաւ եւ երթուդարձի ճամբու ծախքս ալ հոգալով Իզմիր ղրկեց զիս: Հոս հասայ օգոստոս 1ին եւ հաստատուեցայ Չալըճըպաշը փողոցը: Հոս գալէս ետքը, նամակ մը ստացայ Մանուկ Էմմանուէլեանէն, որ կը յանձնարարէր ինծի՝ սպաննել Մատթէոս էֆ. Պալեօզեանը, որուն հետ վէճ ունէր: Այդ օրէն ի վեր, առիթը կը փնտռէի իմ տիրոջս հրամանը գործադրելու եւ մինչեւ այսօր կրցայ յաջողիլ:»

Մարդասպանին վրան խուզարկուելով գտնուեր է րէվոլվէրի 160 փամփուշտ, սուրիչ մը, 10 օսմ. ոսկի, ոսկիէ ժամացոյց մը, դանակ մը եւ շոգենաւի տոմսակ մը: Կ'երեւայ թէ ոճիրը գործելէն յետոյ պիտի փախչէր ոճրագործը:

Ողբացեալ Պալեօզեան էֆ.ի յուղարկաւորութիւնը մեծ շքով կատարուեր է Իզմիրի մէջ, նախագահութեամբ Սրբազան Առաջնորդին: Հանգուցեալը հազիւ 60 տարեկան, ունէր Իւլայի առաջին աստիճանը եւ զանազան կարգի պատուանշաններ. կ'անդամակցէր տեղային Ժողովներու եւ Համիտիէ շոգենաւային ընկերութեան: Ոչ նուազ գնահատելի ծառայութիւններ մատուցած էր տոհմ. շրջանակի մէջ: Պալեօզեան էֆ.ի հարստութիւնը կէս միլիոն ոսկի կը հաշուուի:

Մալիմաթ կ'ըսէ թէ ոճրագործը ամիսներէ առաջ սպառնական նամակ մը ուղղելով Մատթէոս էֆ. Պալեօզեանի, 500 ոսկի պահանջած էր անկէ:

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Բիւզանդ էֆ. Հանէսեանի ընդ. Օր. Նազենիկ Մ. Պալլարեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս: Մուսթաֆա Նուրի էֆ., ոչխարի վաճառական 216, Արմենակ էֆ. Համամճեան, Մագսուտ էֆ. Նարլեան, Յովակիմ էֆ. Օհանեան Կարնեցի, Սեդրակ էֆ. Մալիմեան 108ական ղրշ., Սարգիս էֆ. Տանձիկեան 324 ղրուշ: (Հոգաբարձութիւն)

ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ, երէկ, ժամը 7ին, կատարուեցաւ պսակադրութիւնը Բիւզանդ էֆ. Հանէսեանի ընդ. Օր. Նազենիկ Պալլարեանի, կնքահայրութեամբ փեսին եղբօրը՝ Դանիէլ էֆ. Հանէսեանի: Պսակադրութեան կը նախագահէր Ս. Պատրիարքը, իր շուրջը ունենալով Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան եւ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երեցեան, ինչպէս նաեւ վարդապետներ ու քահանաներ: Կնքահայր Դանիէլ էֆ. Հանէսեանի կողմէ՝ փոխանորդաբար՝ իր որդին Միհրան էֆ. Հանէսեան խաչը բռնեց: Ձեռնտուութիւնը կատարեց Նէնիֆարուրի եկեղեցիին աւագերէց Տ. Սրբատակէս քահանայ: Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին բացի հայ ծանօթ անձնաւորութիւններէ, օտարազգիներ, ինչպէս նաեւ Ռոպերթ Քոլէճի բարձրագոյն դասարանէն մէկ քանի ուսանողներ. փեսան երկու տարի առաջ կը յաճախէր այդ վարժարանը: Ս. Պատրիարքը քարոզ մը խօսելով պարզեց ամուսնական կեանքի նուիրական հանգամանքը:

Պսակադրութեան աւարտումէն յետոյ, հրաւիրեալները առաջնորդուեցան Սըլանտերի սրահը, ուր պատրաստուած էր ճոխ շքասեղան մը: Երբ հարսն ու փեսան սրահ մտան, նուագախումբը հնչեցուց Համիտիէ քայլերգը, որուն յոտնկայս ունկնդրեցին հանդիսականները: Յետոյ շնորհաւորութիւնները ընդունուեցան: Առանձին սենեակի մը մէջ կը գտնուէր եկեղեցական դասը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին: Ի վերջոյ պարերը սկսան մեծ ոգեւորութեամբ եւ գիշերն ալ շարունակուեցան: Գիշերը հարիւր հոգինոց սեղան մը տրուեցաւ Սըլանտերի սրահին մէջ: Հարսն ու փեսան բազմաթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ ստացած են օտար երկիրներէ ու գաւառներէն: Հարսին նուիրուած գոհարեղէններն են.—Փեսին հայրը նուիրած է ադամանդազարդ մանեակ մը, Դանիէլ էֆ. Հանէսեան՝ ադամանդազարդ ապարանջան մը, փեսին պզտիկ եղբայրը՝ Յովհաննէս էֆ. մէկ զոյգ ադամանդազարդ ասեղ, հարսին հայրը՝ Մկրտիչ էֆ. Պալլարեան՝ չորս ադամանդազարդ պռօշ եւ երկու թանկագին ապարանջաններ, փեսան՝ Բիւզանդ էֆ.՝ ադամանդազարդ խոշորաքար թանկագին մատանի մը, Նշան էֆ. Հանէսեան ադամանդազարդ մանեակ մը, Տիգրան էֆ. Տէր-Ներսէսեան՝ զոյգ մը արծաթեայ աշտանակ եւ մէկ գեղակերտ ժամացոյց, Յակոբ էֆ. Այճեան ճարտարարուեստ արձանիկ մը, Բարսեղ էֆ. Կիւլպէնկեան՝ գեղակերտ ադամանդեայ ասեղ մը, Յակոբ էֆ. Զիրաքեան՝ գեղակերտ ժամացոյց մը: Նաեւ ուրիշ կարգ մը զանազան ընծաներ ղրկուած էին ազգականաց եւ համակրողներու կողմէ:

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էնֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Բրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի:
ՏՈՔԹ. ՍԹԵՔՈՒԼԻՍ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 20 Հոկտ.— Յունաստանի թագաւորը անպաշտօն կերպով Վիէննա պիտի ժամանէ հոկտ. 28ին: Քանի մը օր մնալով Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր կողմէ պիտի ընդունուի:

ՔԻՕՍԹԻՆՃԷ.— Երէկ կատարուեցաւ Դանուբի ջրանցքին վերջին հատուածին բացումը Թուլչայի եւ Սուլինայի միջեւ: Ներկայ էին Ռումանիոյ գահաժառանգ իշխանը ու իշխանուհին, Ռումանիոյ նախարարները, դեսպանները ու անոնց զինուորական կցորդները, Դանուբի յանձնաժողովին անդամները եւ օտար պահականաւերը: Յանձնաժողովին նախագահ Պ. Պորճէք բաժակ պարպեց Ռումանիոյ թագաւորին եւ արքայական ընտանիքին համար: Գահաժառանգ իշխանն ալ բաժակ պարպեց ներկայացուցիչ ունեցող վեհապետներուն կենացը, նաեւ վեր հանեց յանձնաժողովին կատարած աշխատութեանց կարեւորութիւնը: Ջրանցքը ամբողջացած ըլլալով ճամբան 22 քիլոմէթր կը կարճնայ: Իշխանը ու իշխանուհին այցելեցին բոլոր պահականաւերը:

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը 179ի դէմ 285 ձայնով մերժեց Պ. Ռուժի պահանջած առաջնութիւնը՝ Եկեղեցիին եւ Պետութեան բաժանման առաջարկութեանը մասին: Միանգամայն մերժեց Պ. Տրժոմէի կողմէ յունիսին ներկայացուած առաջարկութեան առաջնութիւնը՝ ելմտացոյցին մէջ կրօնական սարկերու ջնջման մասին: Ժողովը ընդունեց Պ. Ռէվիլեանի առաջարկութեան առաջնութիւնը՝ 33 անդամէ յանձնաժողով մը կազմելու որուն յղուին Պետութեան ու Եկեղեցւոյն անջատման, Քոնքորտայի դադրած հաշակելուն եւայլն վերաբերող բոլոր առաջարկութիւնները: Ծովային նախարար Պ. Բէլլըթան, Պ. Ֆէրրէթի հարցաքննութեանը պատասխանելով, բողոքեց՝ ընդծովեայ շոգենաւերու յատակագծերը յայտնուած ըլլալու խօսքին դէմ: Ժողովը յետոյ պարզ օրակարգ քուէարկեց 22ի դէմ 335 ձայնով:

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 20 հոկտ.— Մէօզի երեսփոխան Պ. Ֆէրրէթ, այսօր, հարցում ըրաւ ծովային նախարարին՝ ռուսիացի Բիքթէ անուն ճարտարագէտ մը՝ ծովային պաշտօնատանն մէջ իբրեւ պաշտօնեայ ընդունուած ըլլալու մասին: Պ. Բէլլըթան պատասխանեց թէ Պ. Բիքթէի աշխատած տեղը գաղտնի տեղեկութիւն մը չկայ: Վիճաբանութիւն կատարուելէ ետքը խնդիրը հարցաքննումի փոխուելով, ժողովը պարզ օրակարգ քուէարկեց:

ՀՌՈՄ.— Վատիկան Մ. Նահանգները ղրկեց մոնսենեօր Կափրոն՝ Ֆիլիպինեան կալուածական յարաբերութեանց հիմերուն վրայ բանակցելու:

ԲԱՐԻԶ.— Մարոքի ու Ալժէրիոյ սահմանագլուխի խնդիրը կարգադրուեցաւ՝ Ֆրանսայի համար գոհացուցիչ կերպով:

—Պօէր զօրավարները Բարիզ գտնուած միջոցին անոնց յանձնուած նպաստին գումարը հասաւ 2,100,000 ֆր.ի:

ՀՌՈՄ.— Ոսկեդրամի տարբերութիւնը հարիւրին հարիւր ըլլալով, հանրային պարտքին օտար երկիրներու մէջ վճարման եւ մաքսերու վերաբերեալ հրամանագիրը ջնջուեցաւ:

ԱԹԷՆՔ.— Կը ծանուցուի թէ Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին Աթէնք պիտի երթան նոյեմբերի վերջերը:

ԲԱՐԻԶ.—Մէսաժըրի Մարիթիմ բաժնետէրերու ժողովը որ հոկտ. 25 պիտի գումարուի, ներքին կանոնագրին համար ըլլալիք զանազան փոփոխութեանց վրայ պիտի խորհրդակցի, մանաւանդ դրամագլուխը զեղչելու մասին: Հասոյթի նոր աղբիւրներով Ընկերութիւնը պիտի կրնայ առեւտրական նոր շոգենաւեր շինել:

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Ցորենի գինը նորէն բարձրացաւ: Վերջին գինն է 78.50 հաստատուն:

ԼՈՆՏՈՆ.—Ֆինենշըլ Նիւզ կ'ըսէ թէ վերապահութեամբ պէտք է ընդունիլ այն զրոյց թէ Պուլկարիա, իր վերջին փոխառութեան յաջողութենէն քաջալերուած, մտադիր է «Քոնվէրսիոն» մը ընել, գարնան կատարուելիք մեծ փոխառութեամբ մը:

ԲԱՐԻԶ.— Նախարարապետ Պ. Քոմպ ամէն յարաբերութիւն խզած է, միաբանութեանց օրէնքին դէմ տրուած բողոքագիրը ստորագրող 74 եպիսկոպոսներու հետ:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 7 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	30	24
Ամէնէն բարձր գին	»	30	30 1/2
Ամէնէն վար գին	»	30	21
Ռումէլիի Երկաթուղի զոգ	Ֆր.	116	62
Ամէնէն բարձր գին	»	117	37
Ամէնէն վար գին	»	116	50

ԲԱՑՈՒՄ 8 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	30	22 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	116	62
Շիրքէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		2	87
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	47
» ժուիսանս		1	32
» պարտաթուղթ		495	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		496	—
Թրանսվալ		148	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիփսիէն		261	—
Կավլերոմ		80	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	17
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	—
Քրիմիք	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	
Մէթալիք	»	102	50
Ռուսի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	65

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	75
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	Ֆր.	22	71 1/2
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	85

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 20 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	25
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	54	50
» » » Դ. բաց.	28	12
» » » Դ. գոց.	28	12
Օսմանեան Պանքա	13	63
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մոնոբոլ	44	50
Պուլկարական 1888	92	—
Էժիփսիէն Իւնիֆիէ	109	25
Տօմինիա	105	—
Թրանսվալ	5	93
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	32 1/2

ԲԱՐԻԶ, 20 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	—
» » 3 1/2 %		101	22
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	28	55
» » » » գոց.	»	28	32
» » » Բ.	»	55	50
» » » Դ.	»	31	20
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	589	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	120	75
Օսմ. մաքսատուն	»	512	—
Օսմ. Ռէժի	»	260	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1080	—
Իտալական Ռանթ	»	102	90
Սպանիական արտաքին	»	87	45
Թրանսվալ	»	151	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	130
Դրամադղեկ	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 20 Հոկտեմբեր

Ռուպլը	Ֆր.	—	
Ռումէլի երկաթուղի	»	120	70
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	[illegible]	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	275

ՎԻԷՆՆԱ, 20 Հոկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	20
Ռումէլի երկաթուղի	»	112	50
Օսմ. Ռէժի	»	327	—

ՊՐՈՒՍԷԼ, 20 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	28	10
Ռումէլի երկաթուղի	118	50

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԲԱՐՔԵՐԸ, մտքի եւ մարմնի չափազանց յոգնութիւնները, ջիղերն ու քնատութիւնները ույժէ կը ձգեն մարդը, մարմինը կը տկարացնեն, ջիղերը կը թուլցնեն ու անժամանակ ծերութեան կը մատնեն նոյն իսկ երիտասարդներն ու չափահասները: Արիւնը, ջիղերը, ոսկորներն ու կազմուածքը զօրացնելու եւ վատուժութեան ու տկարութեան առաջքը առնելու համար, անհրաժեշտ է գործածել Օվօ-Լէսիթին Պիլլօնի նորագիւտ դեղը, որ ամէն մեծ դեղարաններ կը գտնուի:

ՕՍՄ. ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏ
ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ
ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ՍԹԵՆԻԱ
ԱՂ. ՓԷՏՐՈՊՈՒԼՕ, Գ. ԼԻՆԱՐՏՕ ԵՒ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, [illegible] Պ. Կ. Լինարտօյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել [illegible] կիր մը: Լաւագոյն արդիւնքներ տուած է այս կիրը, [illegible] 200 օսմ. ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը [illegible] — [illegible]
Կեդրոնական մթերանոց, Կալաթա, Քալաֆաթ-Երի, թիւ 63, [illegible] Մասնաճիւղերն են Պոլիս, [illegible] թիւ 394, [illegible] 30—104

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տէր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍՏՂԱԳՈՐԾՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
[illegible]

[illegible]

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷՐ ԼՈՅՏ
NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand
Պրեմէն–Նիւ Եորք գիծ, [illegible]
ՔԱՅԶԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Շէրպուրէ 9/22 Հոկ.
ՔՐՈՆՓՐԻՆՑ-ՎԻԼՀԷԼՄ, Շէրպուր 23/5 Նոյ.
ԳՐԷՍԼԱՒ, Պրէմէնէն, 5/18 Հոկ.
ԳՐԷՄԷՆ, Շէրպուրէ, 12/25 »
ՀԱՆՕՎԸՐ, Պրէմէնէն, 19/1 Նոյ.
Ճենովա–Նափոլի–Նիւ Եորք գիծ
ԱԼԼԷՐ 23/5 Նոյմ. ՏՐԱՎԷ 6/19 Նոյմ.
Պրեմէն Պալթիմորի գիծ
ՖՐԱՆՔՖՈՐԹ, Պրէմէնէն, 10/23 Հոկտ.
ՊԱՐԼՄՈՐԻԿ 17/30 Հոկ. ՇԻՄՆԻՑ 24/6 Նոյ.
Պրեմէն–Կալվէսդոնի գիծ
ԳՐԷՍԼԱՒ, Պրէմէնէն, 5/18 Հոկտ.
ՀԱՆՕՎԸՐ, » 19/1 Նոյմ.
[illegible]
[illegible]

ՏՈՔԹ. ՆԻՔՈԼԱ ԿԱԼԻՆՈՍ

ԾՆՆԴԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Հիւանդներ կ՚ընդունի ու կը դարմանէ իր մասնաւոր դարմանատան մէջ Ղալաթիա, Թրամվայի վրայ, Սանթեգծոյար ճաւուշի, Գարագոշ օթէլին դիմաց, Լամդաճիին խանութին վրայ, Թիւ 97, ուր կը գտնուի ամէն օր առաւօտեան ժամ 3էն մինչեւ իրիկուան 11։ Ջերմաչափութիւնը (պէլ սօղուգլուղը) թէ՛ նոր սկըսած եւ թէ հինաւուրց մնացած եւ ամէն ծագում առած հիւանդութիւնները՝ ինչպէս դժուարամիզութիւնը, յաճախամիզութիւնը, ամորձիքներու ուռեցքը, միզանցքի նեղնալը, եայլն, եայլն կը դարմանէ բոլորովին նոր մեթոտով առանց ցաւ զգացնելու եւ քիչ ժամանակի մէջ։ Անոնք որ կը թերհաւատին, առողջանալէ ետք ալ կրնան վճարել այցելութիւնը։

Տոքթ. Կալինօս կատարեալ յաջողութեամբ կը բուժէ նաեւ մորթի հիւանդութիւնները։ Անոնք որ այս կարգի հիւանդութիւններու ենթակայ են եւ յուսահատած թող դիմեն յիշեալ բժշկին, ապահովապէս գոհ պիտի մնան։

ՁԿԱՐԴԱՑՄԱՆ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՈՍՖՈՐ կը պարունակեն ու մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորապէս աշխատելուն կ՚օգնէ։ Այս Ֆօսֆօրը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քչնայ հիւանդութեանց պատճառով և ան անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆօսֆորը, տեւական տկարութեանց կ՚ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ։ Ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կորսնցնեն ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ սիրտը կը տրոփէ և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆօսֆօրը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտներէն Պիլեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած նիւթը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրադարձութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամենէն ազդու դեղն է հաքարախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ՏՈՔԹԷՕՐ Թ. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծնօտ ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի Սիթէ տը Բերա. Թիւ 1

Ամէն օր կ՚ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիթէէն դարմանատուն Նալբանդ [illegible] ժամադրութեամբ։

Աղջատայ Հրի 490

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 ապր. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ՚ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւլն

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, իր կնոջ ու որդիներու համար օժիտ մը, ամսական փոքր վճարումներով.—(Միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, թիւնելի եւն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ՚ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԼ
Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Քնայեթ խան, Թիւ 7, 8, 9։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Ապահովագրական Ընկերութիւն

Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829

Վանտոմի հրապարակ թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	107	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ և պահեստ	153	» »
1900 ին գանձուած ապահովագին	17	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց գեղչեալ գիներով։ Նկատելով որ պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերադասելի քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարումը, որով ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն և յուսախաբութիւններէն, որոց կ՚ենթարկուին միշտ այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒԻԼ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ՚ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Ղալաթա, Թահթապուրուն խան, Օսմ. Պանքային դիմաց։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՇԱՊՕԹՕԻ ՖՕՍՖՕԳԼԻՍԷՐԱԹ ՏԸ ՇՕԻ ԳԻՆԻՆ

VIN DE PHOSPHOGLYCÉRATE DE CHAUX DE CHAPOTEAUT

Կը ներկայացնէ այն ձեւը որուն տակ Ֆոսֆաթ տը Շօն կը գտնուի մարմին մէջ։ Առաջին կարգի կազդուրիչ մըն է, որ կը գործածուի Ֆօսֆաթիւրիի, Գլօրօզի, Նեւրասթենիի, տուպերքիւլօզի, և ընդհանրապէս բոլոր մարսողական հիւանդութեանց մէջ։ Կը պատրաստուի նաեւ օշարակի, դեղահատի և հատիկներու ձեւին տակ։

Կեդրոնատեղի Բարիզ, 8, Վիվիէն փողոց և գլխաւոր դեղարանները։

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէշթա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարուած գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլոն ֆրանք	114 միլոն ֆրանք	461, 3 ,390 ֆրանք

Այս Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ՚ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժին մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս, Գարնաթան խան, Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. Կայս. Պանքայի

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար
747 32—53 ՈՐԴԻՔ ՆԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԹԱՆԻ

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, ազդ օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ և է առարկութիւն չըներ ապահովագրական անձնասպանութեան, մենամարտ, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տալու ալ կատարուի. նմանապէս ո՛ և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆ.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու շոգենաւերու մարմին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկես. 1897ինը՝ հարիւրին 18 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուներն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՌՈՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերքէզեանի փողոց, Ճէզաիր խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատշաճ երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, Քողէ Ճանօսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բաստեօնեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ աւանդական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդ միջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն կ՚ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։ 504

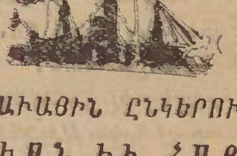

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսակ ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Նէֆթէօշի փողոց 516 Թ. ՌՈՒՖՕԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Պորտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպս	2500
Անուպիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թեպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սէթինըս	2000
Օսմանլի	3000	Կառընի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլչէ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՌԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31. Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ։

ՌՈՍՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ՝ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ծովային խորտակումի դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Ներկայ պահեստի գումար	12[illegible],000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարւոյ մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր Տեսուչ — Ա. ՀԻՒՐԻՒԶ
Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար — ԹԷՕՏՈՐ ՐԸԲԲԷՆ

Ընդ. բանի մանրամասնութեանց համար դիմել, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Հին Մ[illegible] քառատուն տեղը գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ ՑԱՆԿՕՐԵԱՆ ԽԱՆ

Այս դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գնին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կու տայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեան մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ՚առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատ անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ։ և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հասարակ կանուխէն ունի օր մը յանկարծ հարստանալու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն փոխարէն յաջորդային արժեթուղթի մը տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Ցիբբօ	1735
Արիօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիմալայօ	1581	Միրանտօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտուօ	3720	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրագիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իագօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էքրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1841	Քըլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլիբրինօ	2307	Պալէրմօ	1637	Վասպօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Պօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքաւօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինալտօ	1663	Զէնօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվոռնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Ցիբօ շոգենաւը, նաւապետ Բիքըրին ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած պարպուած և Օտեսա ուղեւորած է։

Քոնկօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։

Օթէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն պիտի մեկնի ամսոյս 17ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼԸ ԷՆՐԻՋՕՏ
Թիւ 23—24 Քէօչէ Մեհմէթ խան Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Երթեւեկութիւններ

Գշ. 8/21 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գշ. 9/22 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ ճամբորդակցելով Աղեքսանդրիայէն (Բորդ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ)
Եշ. 10/23 Սէվաստաբոլ ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 11/24 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 12/25 Տարտանէլ, Սմնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

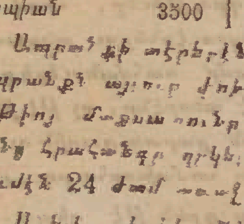

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ
Վիրգինիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնեան	10500	Էմիրշիրն	3500
Քէստրիան	10500	Արրոժըն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապեան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնեան	2500
Ճորճիան	8000	Անտալուզեան	2500
Պոստոնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Ֆրոնթինեան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնեան	3700	Մինծօ	900
Վալոնեան	3700	Օբօրտօ	800
Ֆլամինեան	3700	Լիսպոն	[illegible]
Ֆաքեան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը այստեղ փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը տալ շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 Մաքսատան հին տեղը

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անունք	Թոնօ	Անունք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վերիա	3229
Քամպանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիբրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2181
Ուրանիա	7269	Շերպուրկ	1614

Վերիա շոգենաւը, նաւապետ Բրէսքէ, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը հասնի ամսոյս 25ին։

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթ խան. Թիւ 6 7 8 Ղալաթիա Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

[illegible] ՉԱՐԼԸ ԽՈՒՍՈՒՆԵԱՆ

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Սեպտեմբեր 16 (Ն. Տ.) Երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 214 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 213 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
12	—	Մկն. Էսկի-Շէհիր	Ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըրըք	»	2	20
1	39	» Սապօնճը Բունար	»	1	38
2	33	» Ալայունտ	»	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյլէր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	20
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ Համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Պէօյիւք Զօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլու	»	6	40
8	45	» Եասսըան	»	6	15
9	16	» Աք Շէհիր	»	5	53
9	48	» Ագարի քէօյ	»	5	13
10	30	» Զավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկին	»	4	3
11	55	» Գատըն-խանը	»	3	9
12	50	» Սէրայ-Ինի	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	Ժմ. Գոնիա	Մկն.	12	—
Իրկն.				առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	—	Մկն. Էսկի Շէհիր	Ժմ.	11	—
1	44	» Ագ Պունար	»	10	18
2	24	» Ալըբը Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարըքէօյ	»	8	1
4	58	» Պիչէր	»	7	4
5	35	» Ծասիլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Պօլաթլը	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	19
9	15	» Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	Ժմ. Էնկիւրի	Մկն.	2	—
Իրկն.				առտ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
2	35	12	45	Մկն. Ալայունտ Ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	Ժմ. Քիւթահիա Մկն.	1	40	11	4

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 423 խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 422 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 4[illegible]4 խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.
4	37	6	12	Մկն. Համիտիէ Ժմ.	5	25	7	5
4	35	6	30	Ժմ. Ատա-Պազար Մկն.	5	43	7	23